

Základní škola a Mateřská škola Ženklava
příspěvková organizace

**Školní vzdělávací program
pro základní vzdělávání
„Učíme se pro život“**

Č.j.: ZŠMŠŽ-92/2023-VI

Obsah

1	Identifikační údaje	3
2	Charakteristika školy	4
2.1	Velikost a úplnost školy	4
2.2	Charakteristika pedagogického sboru	4
2.3	Dlouhodobé projekty a mezinárodní spolupráce	4
2.4	Školní družina	4
2.5	Zotavovací pobyty žáků ve zdravotně příznivém prostředí	5
2.6	Přehled volitelných předmětů, které mohou být zařazovány podle zájmu žáků.....	5
2.7	Řízení a organizace výuky	5
2.8	Spolupráce se zákonnými zástupci	6
3	Charakteristika ŠVP	7
3.1	Zaměření školy.....	7
3.2	Výchovné a vzdělávací strategie.....	7
3.3	Klíčové kompetence.....	8
3.4	Začlenění průřezových témat	9
3.5	Zabezpečení výuky žáků se SVP	14
3.6	Zabezpečení výuky žáků s odlišným mateřským jazykem (OMJ)	17
3.7	Distanční vzdělávání (DV).....	17
4	Učební plán	18
5	Učební osnovy	19
5.1	Jazyk a jazyková komunikace.....	19
5.2	Matematika a její aplikace	38
5.3.	Informatika	44
5.4	Člověk a jeho svět	50
5.5	Umění a kultura.....	68
5.6	Člověk a zdraví	83
5.7	Člověk a svět práce	93
6	Hodnocení výsledků vzdělávání.....	101
6.1	Pravidla pro hodnocení žáků.....	102

1. Identifikační údaje

Název školy	Základní škola a Mateřská škola Ženklava příspěvková organizace
Název ŠVP	Učíme se pro život
Adresa školy	Ženklava 204, 742 67 Ženklava
IČ	73184594
REDIZO	600138674
Ředitelka školy	Mgr. Hana Vidličková
Telefon	556 852 258, 556 808 998, 737 887 122
E-mail, web	zs.zenklava@seznam.cz , http://www.zszenklava.cz
Zřizovatel	Obec Ženklava, Ženklava 243, IČO 00600831
Telefon	556 852 483
E-mail, web	obec@zenklava.cz , http://www.zenklava.cz/
Studijní forma	denní
Platnost dokumentu	od 1. 9. 2023

Mgr. Hana Vidličková, ředitelka školy

Zkratky používané v textu

OSV - osobnostní a sociální výchova

VDO - výchova demokratického občana

VMEGS - výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

MKV - multikulturní výchova

EV - environmentální výchova

MV - mediální výchova

ŠPZ – školní poradenské zařízení

PLPP – plán podpůrných opatření

PPP – pedagogicko psychologická poradna

SPC – speciálně pedagogické centrum

IVP – individuálně vzdělávací plán

SVP – speciálně vzdělávací potřeby

ŽP – žákovské portfolio

OMJ - odlišný mateřský jazyk

Zelenou barvou jsou označeny informace týkající se integrovaných žáků

2 Charakteristika školy

2.1 Velikost a úplnost školy

ZŠ a MŠ Ženklava je neúplná škola s pěti postupnými ročníky. Kapacita školy je 100 žáků. Budova školy je situována v centru obce, v blízkosti zeleně a lesa. Jedná se o budovu s téměř stoletou tradicí, která je postupně rekonstruována.

2.2 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor tvoří ředitelka školy, tři učitelky a vychovatelka ŠD. Všichni naši pedagogové jsou kvalifikovaní a pokračují v dalším vzdělávání v oblasti pedagogiky, psychologie, osobnostní a sociální výchovy, moderních metod v didaktice, zejména při práci s výpočetní technikou. Na další vzdělávání našich učitelů je kladen velký důraz, neboť prioritou školy je kvalitní a moderní vzdělávání a výchova žáků.

2.3 Dlouhodobé projekty a mezinárodní spolupráce

Škola je zapojena do dlouhodobých celostátních projektů. Příprava, realizace, výstupy a evaluace projektů zvyšují efektivitu vyučovacího procesu. Projekty motivují žáky a podporují spolupráci žáků, pedagogů i rodičů. Jsou připravovány týmem pedagogů na období většinou jednoho školního roku. Jedná se např. o Zdravá škola, Recyklohraní, Ovoce a zelenina do škol, Peníze do škol, výzvy MŠMT (např. č. 56 – Čtením poznáváme svět - podpora čtenářské gramotnosti, č. 22 – Šablony I, II, III... Od července 2023 připravujeme zapojení do OP JAK. Během roku realizujeme řadu dílčích projektů, každoročně plán revidujeme a upravujeme. Do mezinárodních projektů zatím zapojení nejsme.

2.4 Školní družina

Činnost školní družiny jako prvku zájmového vzdělávání je propojena ve velké míře s prací žáků při vyučování. Vychovatelka je seznámena s cíli školního vzdělávacího programu a aktivně se v rámci jednotlivých pracovních skupin zapojuje do úprav tohoto programu. K propojování dochází zejména při realizaci projektového vyučování.

2.5 Zotavovací pobyty žáků ve zdravotně příznivém prostředí

Do ročních plánů činnosti jednotlivých ročníků jsou zapracovány společné zotavovací pobyty žáků ve zdravotně příznivém prostředí. Tyto pobyty mohou mít různou délku trvání, maximálně na jeden týden. Případné výjezdy jsou realizovány v souladu s Metodickým pokynem k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů. Jejich cílem je naplnění těch očekávaných výstupů jednotlivých vzdělávacích oblastí, které je přirozené realizovat ve volné přírodě. Jde například o různá pozorování a určování přírodnin, topografická měření apod.

2.6 Přehled volitelných předmětů, které mohou být zařazovány podle zájmu žáků

Zařazení volitelných předmětů do učebního plánu školy sleduje individuální rozvoj žáka podle jeho zájmu a prohlubování vzdělání v jím zvolené oblasti. Nabídka předmětů kopíruje jednotlivé vzdělávací oblasti školního plánu. Žák si z aktualizované nabídky vybere předmět, který bude navštěvovat pro daný školní rok celý školní rok.

2.7 Řízení a organizace výuky

2.7.1 Ročníkové řízení a plánování

V organizaci vyučování je za základní jednotku považován ročník. Vyšší jednotkou je celá škola, kde vyučovací proces probíhá na principu vertikálního propojení ročníků. Třída je chápána jako intimní prostředí pro žáky, a to v míře, jakou podle věku potřebují. Z legislativních důvodů jsme nuceni spojovat ročníky. Spojení provádíme s ohledem na počet žáků a návaznost učiva tak, abychom co možná nejlépe využili průřezová témata v jednotlivých oblastech vzdělávání.

Cílem je větší efektivita vzdělávacího procesu, využití potenciálu spolupráce žáků v ročníku a mezi ročníky, intenzivnější spolupráce pedagogů, účelná diferenciacce a individualizace vyučovacího procesu.

2.7.2 Řízení a koordinace práce učitelů

Učitelé v ročníku společně plánují vyučovací proces a koordinují výuku jednotlivých vzdělávacích oblastí tak, aby tvořila smysluplný celek. Společně připravují celoroční plán výuky, který je konkretizován do měsíčních a týdenních plánů. Připravují a realizují projekty.

V rámci školy učitelé spolupracují na přípravě celoročního celoškolského projektu a promýšlejí vertikální propojení celé školy. Týmová setkání všech pedagogů probíhají formou soustředění na počátku školního roku a několikrát v jeho průběhu na pracovních dílnách.

V práci učitelů jsou podporovány aktivity tzv. vzájemných hospitací, které mají vnést do pedagogického procesu tvořivý přístup a prvky sebereflexe.

2.7.3 Řízení a koordinace práce žáků

Základním plánovacím obdobím činnosti žáků je týden. V rámci každého týdne musejí být do aktivit žáků zařazeny takové cíle a činnosti, které vedou k rozvíjení klíčových kompetencí žáků přiměřeně věku.

Při společných činnostech ročníků probíhá v úvodu motivace žáků k činnosti, ujasnění zásad práce i s důrazem na bezpečnost žáků, stanovení pracovních postupů, výběr témat a možných

souvislostí a v neposlední řadě stanovování forem výstupů. Závěrem proběhne seznámení se s výstupy, závěry a celkové zhodnocení daných činností se zařazením prvků sebehodnocení.

V rámci vybraných témat nebo projektů může být práce žáků plánována společně pro více ročníků, což je v případě spojených ročníků nutností (například pomocníci u „prvňáčků“, společná práce na projektu, jehož výstupy jsou tvořeny výsledky dílčích úkolů, na kterých spolupracují žáci různých ročníků). Žákům mohou být zadávány domácí úkoly z probraného učiva s cílem jeho procvičení a upevnění. Úkoly mají přiměřenou délku tak, aby časově nezatížily žáka.

2.7.4 Vybavení školy

Škola disponuje zrekonstruovanou tělocvičnou, která je vybavena kvalitním náradím i náčiním. Součástí školní zahrady je nové hřiště s umělým trávníkem a venkovní učebna.

Pro žáky je ve škole k dispozici knihovna, která obsahuje tituly přiměřené věku čtenářů získané i díky dotaci MŠMT – Výzva 56. Od roku 1999 je součástí školy i počítačová učebna vybavená osobními počítači, interaktivní tabulí, tiskárnou a internetem. Interaktivní tabule jsou ve všech třídách i v místnosti pro školní družinu – i díky výzvě MŠMT č. 22. K odborným učebnám patří i učebna výtvarná, k jejímuž vybavení patří keramický kruh. Nově je budována přírodovědná učebna v bývalém bytě ve škole.

Všichni žáci naší školy mají možnost kvalitně se stravovat ve **školní jídelně**, která je spolu s kuchyní součástí budovy školy. Obě prodělaly v roce 2016 a 2021 generální rekonstrukci. Jídelna byla prodloužena o prostory skladu a tím zvětšena tak, aby kapacitně dostačovala.

Pro žáky je k dispozici **školní družina**. Doba, kterou zde tráví, je vyplněna různorodými aktivitami. V rámci odpočinkové a rekreační činnosti se věnují kreslení, zpěvu a společenským hrám. Důležitou součástí jejich programu je výtvarná a pracovní zájmová činnost. Kromě pravidelných vycházek jsou organizovány míčové hry nebo atletické a vědomostní soutěže, cvičení v tělocvičně i v přírodě.

Během odpoledního volna mají všechny děti školy možnost účastnit volnočasových aktivit – relaxují v klubech, v hudebních a dramatických kroužcích, v jazykových přípravkách a ve sportovních aktivitách. Podporujeme čtenářskou, matematickou a informační gramotnost.

2.8 Spolupráce se zákonnými zástupci

2.8.1 Informovanost zákonných zástupců o průběhu a výsledcích vzdělávání žáků

Jedním z hlavních cílů školy je dobrá spolupráce se zákonnými zástupci. Na naší škole má dlouholetou tradici. Zákonní zástupci jsou s průběhem vzdělávání a s výsledky žáků pravidelně seznamováni formou zápisů do žákovských knížek, elektronicky, na třídních schůzkách a hovorových hodinách. Po vzájemné dohodě s pedagogickým pracovníkem mohou rodiče kdykoliv školu navštívit. Je-li nutné řešit případné problémy, dochází k osobnímu pozvání k jednání. Zúčastní se ho zákonný zástupce a třídní učitel, u závažnějších případů vedení školy, výchovný poradce, metodik prevence. Pro úspěšné vzdělávání a výchovu dětí je dobrá spolupráce školy se zákonnými zástupci nezbytná. Jsme součástí projektu Rodiče vítáni.

2.8.2 Školská rada

Školská rada ZŠ Ženklava byla zřízena 15. září 2005, nyní je šestičlenná.

3 Charakteristika ŠVP

3.1 Zaměření školy

Hlavním cílem naší školy je vytvářet pro žáky bezpečné prostředí pro jejich všestranný rozvoj. Společnými postupy chceme u žáků podporovat získávání kompetencí uplatnitelných v životě s ohledem na jejich individualitu, kterou díky malému počtu dětí můžeme dobře podchytit. Společně se učíme se chápat svět v souvislostech, kriticky hodnotit informace, umět obhájit svůj názor, odolávat manipulacím. Chceme využít i spojení jednotlivých ročníků do vyučovacích skupin k rozvoji sociálního cítění a chování, adekvátní komunikace a k získávání celistvého pohledu na okolní svět. Vzhledem k poloze školy se zaměřujeme na environmentální výchovu a podporujeme především rozvoj dětí ve vztahu k přírodě a k životnímu prostředí. ŠVP navazuje na vzdělávací program MŠ.

Samozřejmě na prvním místě je vzdělání. Výuku na naší škole zajišťují odborníci zaujatí svou činností, proto je moderní, propracovaná a bere ohled na každého jednotlivce s jeho specifickými potřebami. Naši žáci získávají nejen vědomosti, ale také obratnost v jejich uplatnění, spolu s obratností v sociálním kontaktu, a navíc dnes často zanedbávanou obratnost fyzickou. Vždyť jsme již opakovaně zařazeni do projektu „Zdravá škola“. Individuální přístup, práce duševní ve zdravém prostředí, důraz na prevenci sociálně nežádoucích jevů vede k žádoucímu cíli, duševnímu a fyzickému zdraví našich žáků.

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Školní vzdělávací program vyplývá z Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Vychází z nové strategie vzdělávání, která zdůrazňuje klíčové kompetence, jejich provázanost se vzdělávacím obsahem a uplatnění získaných vědomostí a dovedností v praktickém životě. Formuluje očekávanou úroveň vzdělání. Podporuje pedagogickou autonomii školy a profesní odpovědnost učitelů za výsledky vzdělávání.

Podporuje komplexní přístup ke vzdělání, zohledňuje rozsah a zaměření výuky, metody práce a zařazení dalších podpůrných opatření pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, žáků nadaných a mimořádně nadaných. Zachovává ve vzdělávání přirozené heterogenní skupiny žáků a s využitím podpůrných opatření eliminuje důvody k vyčleňování žáků do speciálních tříd a škol se zdůrazněním účinné spolupráce školy, školského poradenského zařízení, zástupců žáků případně dalších osob, které se podílejí na vzdělávání žáka.

Základní vzdělávání musí být chápáno jako důležitá služba občanům a má zpětně odrážet i jejich očekávání a individuální potřeby. Tohoto cíle lze dosáhnout jen změnou tradičního chápání všech funkcí školy. Jejím hlavním posláním v takovém případě nemůže být pouhé předávání daného množství vědomostí a zkoušení žáků z faktografických údajů.

V našem novém pojetí je škola místem, které žáky motivuje a podporuje v aktivním učení. Ne však encyklopedických vědomostí, ale pro život důležitých kompetencí učit se, řešit problémy a zvládat sociální dovednosti. Charakter práce má v žácích mimo jiné podporovat pocit bezpečí, možnost pozitivního prožívání, získání zdravého sebevědomí, rozvíjení kritického myšlení a schopnost sebehodnocení.

Naším prvořadým úkolem je proměnit školu v prostředí, kde se děti s velmi různorodými vzdělávacími potřebami dostávají nejen kvalitní a kvalifikované vzdělávací péče, ale kde se současně cítí bezpečně a spokojeně. Rozvíjíme individuální potřeby každého žáka, včetně žáků

se speciálními vzdělávacími potřebami, žáků nadaných a mimořádně nadaných. Výuka je přizpůsobena individuálním potřebám žáka, využíváme podpůrná opatření tak, abychom všem žákům umožnili dosáhnout osobního maxima. Zvládnutím tohoto úkolu se chceme připojit ke vzdělávacím trendům v Evropě a chceme rozvíjet u žáků kompetence, které jsou nezbytné pro život v 21. století. V rámci procesu vzdělávání se věnujeme hlavně následujícím cílům a kompetencím.

3.3 Klíčové kompetence

Kompetence k učení; kompetence k řešení problémů; kompetence komunikativní; kompetence sociální a personální; kompetence občanské; kompetence pracovní; kompetence digitální.

3.3.1 Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k plánování vlastního učení a k samostatné práci s učebnicemi, slovníky, encyklopediemi, internetem a dalšími médii.
- vede žáky k vyhledávání, třídění a zpracovávání informací, práci s nimi - internet, knihovna...
- vede žáky k aplikaci získaných znalostí a dovedností.
- vede žáky k vzájemnému hodnocení a k sebehodnocení.
- individuálním přístupem žáky vede a povzbuzuje a tím zvyšuje šanci prožít úspěch.

3.3.2 Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů.
- vede žáky k tomu, aby hledali různá řešení problému, svoje řešení si dokázali obhájit.
- umožňujeme žákům řešit problémy v týmu.
- zadáváním projektů vytváříme prostředí vhodné k řešení problémů.

3.3.3 Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky k naslouchání druhým a vhodnému používání verbálních a neverbálních prostředků komunikace.
- vede žáky ke správné formulaci a vyjádření svých myšlenek a názorů v písemném i ústním projevu.
- začleňuje metody kooperativního učení a kritického myšlení a jejich prostřednictvím vede žáky ke spolupráci při vyučování.
- podporuje komunikaci žáků s jinými školami u nás i v zahraničí.

3.3.4 Kompetence sociální a personální

Učitel:

- umožňuje žákům objevovat v sobě dobré stránky, hodnoty, příležitosti.
- vede žáky k vzájemnému respektování – nutnost v heterogenních třídách.
- vytváří společně s žáky pravidla vzájemného soužití a vrací se k jejich naplňování.
- buduje pozitivní školní a třídní klima.

3.3.5 Kompetence občanské

Učitel:

- vede žáky k uvědomění si svých práv a povinností.
- vede žáky k respektování individuálních rozdílů (národnostních, kulturních).
- vede žáky k poznávání našich tradic (kulturních, historických) a k úctě k nim.
- vede žáky k ochraně životního prostředí a k ochraně zdraví svého i druhých.

3.3.6 Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k dodržování pracovních postupů při všech činnostech ve škole.
- vyžaduje dokončování práce v dohodnuté kvalitě a stanoveném termínu.

3.3.7 Kompetence digitální

Učitel:

- vede žáky k používání digitálních zařízení, aplikací a služeb.
- vede žáky k vyjadřování se za pomoci digitálních prostředků.
- vede žáky k využívání nových digitálních technologií.
- vede žáky k bezpečné komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí eticky.

3.4 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata reprezentují ve vzdělávacím programu okruhy aktuálních problémů současného světa a jsou nedílnou součástí základního vzdělávání.

Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích oborů. Abychom této možnosti využili co možná nejlépe, nevytváříme pro průřezová témata samostatné vyučovací předměty, ale integrujeme je do vyučovacích předmětů a realizujeme jejich obsah formou projektů, ve kterých je umožněno žákům používat znalosti a dovednosti z různých oblastí.

Zařazení jednotlivých tematických okruhů průřezových témat je vždy součástí charakteristiky vzdělávací oblasti a jednotlivá témata jsou uvedena u vyučovacích předmětů.

Realizace průřezového tématu **Osobnostní a sociální výchova** bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na utváření pozitivních (nezraňujících) postojů k sobě samému i k druhým;
- na rozvoj zvládnutí vlastního chování;
- na podporu akceptace různých typů lidí, názorů, přístupů k řešení problémů;
- na uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci;
- na rozvoj dovedností potřebných pro komunikaci a spolupráci;
- na uvědomování si mravních rozměrů různých způsobů lidského chování.

Výuka uvedeného průřezového tématu bude napomáhat primární prevenci rizikového chování a zkvalitnění mezilidské komunikace. Utváření znalostí a dovedností těchto žáků bude zohledňovat jejich individuální možnosti.

Realizace průřezového tématu **Výchova demokratického občana** bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především na utváření:

- sebeúcty, sebedůvěry a samostatnosti;
- úcty k zákonu;
- úcty k hodnotám, jako je svoboda, spravedlnost, solidarita, odpovědnost, tolerance;
- aktivního postoje v obhajování a dodržování lidských práv a svobod;
- ohleduplnosti a ochoty pomáhat slabším;
- respektu ke kulturním, etnickým a jiným odlišnostem;
- empatie, schopnosti aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování.

Výuka bude rozvíjet disciplinovanost a sebekritiku, schopnost zaujmout vlastní stanovisko v pluralitě názorů a dovednosti asertivního jednání i schopnosti kompromisu. Utváření znalostí a dovedností těchto žáků bude zohledňovat jejich individuální možnosti.

Realizace průřezového tématu Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na překonávání stereotypů a předsudků;
- na kultivaci postojů k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života;
- na kultivaci postojů ke kulturní rozmanitosti;
- na utváření pozitivních postojů k tradičním evropským hodnotám;
- na osvojování vzorců evropského občana;
- na podporu smyslu pro zodpovědnost.

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech pro žáky s lehkým mentálním postižením, zvolí vyučující vždy s ohledem na individuální možnosti žáků, tak aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.

Realizace průřezového tématu Multikulturní výchova bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na uvědomění si vlastní identity a schopnost reflexe vlastního sociokulturního zázemí;
- na utváření hodnotového systému žáků, korekci jejich jednání;
- na rozvoj dovedností potřebných pro uplatňování vlastních práv a respektování práv druhých;
- na utváření tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám;
- na rozvoj dovedností komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin;
- na vnímání odlišnosti jako příležitosti k obohacení, nikoliv jako zdroje konfliktu;
- na uvědomění si neslučitelnosti rasové (náboženské apod.) intolerance s principy života v demokratické společnosti;
- na podporu angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu;
- na vnímání sebe jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám.

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu Multikulturní výchova pro žáky s lehkým mentálním postižením, zvolí vyučující vždy s ohledem na individuální možnosti žáků, tak aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.

Realizace průřezového tématu Environmentální výchova bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na vnímání života jako nejvyšší hodnoty;
- na rozvoj odpovědnosti ve vztahu k ochraně přírody a přírodních zdrojů;
- na rozvoj aktivity, tvořivosti, vstřícnosti a ohleduplnosti ve vztahu k prostředí;
- na utváření zdravého životního stylu a vnímání estetických hodnot prostředí;
- na podporu angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí;
- na rozvoj vnímavého a citlivého přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví.

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu Environmentální výchova, zvolí vyučující vždy s ohledem na individuální možnosti žáků, tak aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.

Realizace průřezového tématu Mediální výchova bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění;
- na využívání potenciálu médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času;
- na vytvoření představy o roli médií jak v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec, tak v každodenním životě v regionu;
- na rozvoj citlivosti vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení;
- na rozvoj citlivosti vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci;
- na rozvoj komunikačních schopností, zejména při veřejném vystupování;
- na využívání vlastních schopností v týmové práci a dovednosti přizpůsobit se potřebám a cílům týmu.

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu Mediální výchova pro žáky s lehkým mentálním postižením, zvolí vyučující vždy s ohledem na individuální možnosti žáků, tak aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.

3.4.1 Kompetence k učení

Žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti

- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

3.4.2 Kompetence k řešení problémů

Žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

3.4.3 Kompetence komunikativní

Žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

3.4.4 Kompetence sociální a personální

Žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevnování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj
- ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

3.4.5 Kompetence občanské

Žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

3.4.6 Kompetence pracovní

Žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení

3.4.7 Kompetence digitální

Žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání

- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

3.5 Zabezpečení výuky žáků se SVP

3.5.1 Poradenské služby. Systém péče o žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními.

Poradenské služby zajišťuje školní poradenské pracoviště tvořené výchovným poradcem, školním metodikem prevence, vedením školy, třídními učiteli a dalšími pedagogickými pracovníky. V případě nutnosti využíváme spolupráce s externími odborníky z PPP a SPC.

Zaměření poradenských služeb

- poradenství žákům v oblasti učebních postupů, stylů a strategií, poradenství rodičům žáka ve výchově a vzdělávání
- poradenství při školní neúspěšnosti, postupy řešení neprospěchu a podpora žáků ve zlepšení, prevence neúspěchu
- poradenství při řešení a prevenci sociálně patologických jevů – rodině a žákovi, postupy řešení ve spolupráci výchovného poradce a pedagogických pracovníků
- poradenství žákům v obtížných životních situacích, zákonným zástupcům v souvislosti s výchovou dětí
- poradenství při integraci žáka se speciálními vzdělávacími potřebami, včetně žáků z odlišného kulturního prostředí a žáků se sociálním znevýhodněním
- poradenství ke vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků
- metodická podpora učitelů v psychologických a speciálně pedagogických dovednostech při pedagogické práci s žáky
- poskytování informací o dalších službách poradenských zařízení a spolupráce s dalšími odbornými institucemi

Výchovný poradce realizuje konzultační hodiny pro zákonné zástupce podle individuální potřeby žáků a zákonných zástupců.

3.5.2 Prevence sociálně patologických jevů

Metodik prevence vytváří ve spolupráci s pedagogickým týmem Minimální preventivní program pro daný školní rok. Koordinuje jeho realizaci. Součástí prevence jsou metody výuky - otevřený dialog a vstřícný vztah učitele a žáka, intenzivní komunikace se zákonnými zástupci. Prevence probíhá i v rámci výuky jednotlivých vzdělávacích oblastí a při realizaci průřezových témat.

Metodik a výchovný poradce jsou v kontaktu jak s oddělením péče o dítě příslušných úřadů, tak i s kurátory pro děti a mládež i sdruženími poskytujícími služby v této oblasti. Škola monitoruje rizika sociálně patologických jevů. Při varovných signálech koordinuje postup výchovný poradce, svolává setkání s rodiči, konzultace se žáky a nabízí podporu a poradenství. Škola spolupracuje s dalšími organizacemi v oblasti prevence sociálně patologických jevů, využívá vybrané programy. Nabízí besedy a vzdělávání pro rodiče a širokou veřejnost. Do oblasti prevence jsou zapojeni žáci prostřednictvím třídnických hodin.

3.5.3 Psychologická péče

Na třídní učitele a výchovného poradce školy se mohou žáci kdykoli ve škole obrátit a požádat ho o konzultaci a podporu v obtížných psychosociálních situacích. Výchovný poradce pomáhá

s řešením konfliktů mezi žáky. Podporuje optimální komunikaci mezi zákonnými zástupci, učiteli a žáky i rozvoj pozitivních vztahů a řešení konfliktů v rámci třídy. Nabízí individuální pohovory zákonných zástupců v případě psychosociální krize v souvislosti s výchovou, péčí o děti, vztahem mezi zákonným zástupcem a dítětem. Poskytuje konzultace a podporu učitelům v práci s žákem s potížemi v učení, v chování, ve vztahu k učiteli, k druhým lidem. Podává informace o dalších subjektech zajišťujících psychologickou a sociální péči.

3.5.4 Péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

Škola je otevřená žákům se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním, sociálním znevýhodněním i žákům nadaným a mimořádně nadaným. Výchovný poradce ve spolupráci s třídním učitelem zjišťuje vzdělávací potřeby žáků a ve spolupráci s poradenským zařízením zajišťuje odbornou diagnostiku. Na jejím základě jsou konzultovány, plánovány a využívány vhodné metody a organizační postupy výuky. Žáci se zdravotním postižením i žáci nadaní a mimořádně nadaní jsou integrováni v rámci běžných tříd. Na základě odborného posudku poradenského pracoviště výchovný poradce, třídní učitel a další pedagogičtí pracovníci vytvářejí a realizují ve spolupráci se zákonnými zástupci žáka individuální vzdělávací plán. Struktura IVP vychází z platné právní úpravy. V případě potřeby je doplněna dohodou o formě podílu žáka a spolupráce se zákonnými zástupci. Podle potřeby jsou žákům poskytována podpůrná opatření.

3.5.5 Speciálně pedagogická péče

Speciálně pedagogickou péči zajišťuje výchovný poradce školy ve spolupráci s třídními učiteli a dalšími pedagogickými pracovníky. Koordinuje sestavení individuálního vzdělávacího plánu ve spolupráci s učiteli a zákonnými zástupci. Zprostředkovává další odbornou péči a diagnostiku ve spolupráci s poradenským pracovištěm. Speciálně pedagogickou individuální a skupinovou práci provádí dyslektická asistentky a probíhá zpravidla mimo třídu. Rozsah podpůrných opatření vychází z doporučení odborného pracoviště. Výchovný poradce podporuje rozvoj žáka, poskytuje poradenství zákonným zástupcům a metodickou podporu učitelům.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP

- PLPP se zpracovává před zahájením podpůrných opatření.
- PLPP obsahuje zejména popis obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb žáka, podpůrná opatření prvního stupně, stanovení cílů podpory a způsobu vyhodnocování naplňování plánu
- PLPP se průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních potřeb žáka
- Nejpozději po třech měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření poskytovaných na základě PLPP škola vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů.
- S PLPP seznámí škola zákonné zástupce žáka
- Škola zajistí bezodkladné předání PLPP školskému poradenskému zařízení.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování IVP

- IVP se zpracovává na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zákonného zástupce žáka pro 2. - 5. stupeň pedagogické podpory
- Poskytování IVP lze pouze na základě písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka.
- IVP vychází z ŠVP, je závazným dokumentem pro zajištění speciálně vzdělávacích potřeb žáka, je součástí jeho dokumentace ve školní matrice.
- IVP obsahuje údaje o skladbě druhů a stupňů podpůrných opatření, identifikační údaje žáka a údaje o pedagogických pracovnících podílejících se na vzdělávání žáka.

- IVP je zpracováván bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 1 měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení a žádost zákonného zástupce. IVP může být doplňován a upravován v průběhu celého školního roku.
- IVP se zpracovává ve spolupráci se školským poradenským zařízením a zákonným zástupcem žáka.
- Školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou sleduje a nejméně jednou ročně vyhodnocuje naplňování IVP.

3.5.6 Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Vytváříme podmínky k co největšímu využití potenciálu každého žáka, dosažení jeho osobního maxima. To platí i pro vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných. Výuka žáků je organizována tak, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání. Využíváme pro podporu nadání a mimořádného nadání žáků podpůrná opatření podle individuálních vzdělávacích potřeb v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory.

Za nadaného žáka se považuje především žák, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za mimořádně nadaného žáka se považuje především žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Pro nadané žáky můžeme vytvářet skupiny, ve kterých se vzdělávají žáci stejných nebo různých ročníků školy v některých předmětech. Nadaným žákům nabízíme možnost rozšířit vzdělávací obsah nad rámec stanovený ŠVP nebo účast na vzdělávání ve vyšším ročníku.

3.5.7 Systém péče o nadané a mimořádně nadané žáky ve škole

Při vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků vychází způsob jejich vzdělávání důsledně z principu nejlepšího zájmu žáka.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP nadaného a mimořádně nadaného žáka

- PLPP obsahuje zejména popis speciálních vzdělávacích potřeb žáka, podpůrná opatření prvního stupně, stanovení cílů podpory a způsobu vyhodnocování naplňování plánu.
- PLPP obsahuje soupis obohacování učiva nad rámec ŠVP, cílem je učivo prohloubit, rozšířit a obohatit, stimulovat procesy objevování.
- S PLPP seznámí škola zákonného zástupce žáka.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování IVP nadaného a mimořádně nadaného žáka

- IVP vychází ze ŠVP a závěrů psychologického a speciálně pedagogického vyšetření a vyjádření zákonných zástupců žáka.
- IVP je závazným dokumentem a je součástí dokumentace žáka ve školní matrice.
- IVP je zpracován bez zbytečného odkladu po zahájení vzdělávání, nejpozději však do jednoho měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení.
- Vyhodnocení probíhá nejméně jednou ročně ve spolupráci se Školským poradenským zařízením.

3.6 Zabezpečení výuky žáků s odlišným mateřským jazykem (OMJ)

Je-li k základnímu vzdělávání přijato dítě s OMJ, které nemá doporučení školského poradenského zařízení, ale je zjevné, že potřebuje větší podporu, zpracují učitelé před zahájením prvního stupně pedagogické podpory plán pedagogické podpory.

Po doporučení ŠPZ a podle charakteru vzdělávacích potřeb žáka může být využit druhý – třetí stupeň pedagogické podpory. Úpravy v organizaci a metodách výuky, v hodnocení žáka budou zpracovány v individuálním vzdělávacím plánu.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP a IVP jsou totožná s již výše popsanými pravidly v systému péče o žáky s příznými podpůrnými opatřeními.

3.7 Distanční vzdělávání (DV)

Je stanoveno zákonem 349/2020, který novelizoval zákon 561/2004 Sb. Školský zákon. Distanční vzdělávání je školou zavedeno povinně, pokud v dané třídě není možná osobní přítomnost více než 50 % žáků. Žákům je uložena povinnost se tímto způsobem vzdělávat. Výuka může probíhat smíšenou formou (část žáků navštěvuje školu prezenčně) či plně distanční. Formy výuky jsou synchronní (žáci v daném čase jsou propojeni s pedagogem virtuálně) a asynchronní (žáci pracují vlastním tempem samostatně nebo ve skupinách). Kontakt mezi vyučujícím a žákem je realizován s využitím elektronických prostředků (internet, videokonference, video návody atd.) Ve všech okamžicích je důležité mít na paměti, že distanční vzdělávání je zatěžující jak pro žáky a zákonné zástupce, tak pro pedagogy. Je nutno zajistit individuální konzultaci žákům, komunikaci se zákonnými zástupci s možností zpětné vazby. V průběhu DV není zařazována výuka volitelných předmětů a u některých (PŘ, VL, PRV, TV, VV, PČ, HV) jsou nabízeny dobrovolné aktivity dle zájmů žáků. V závislosti na délce DV může dojít k redukci učiva při naplňování některých očekávaných výstupů nebo jejich úplnému vypuštění, ale to vždy po důkladném promyšlení učitelem a po diskusi s kolegy tak, aby nedošlo k porušení principu kontinuity vzdělávacího procesu. DV je vedeno prostřednictvím platformy Meet.

Výstup z distančního vzdělávání – pracovní listy a další materiály po ukončení distanční výuky jsou založeny do portfolia.

4 Učební plán

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	Ročník					Celkem předmět	z toho	
			1.	2.	3.	4.	5.		RVP min	DČD
Jazyk a jazykové Komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk	7 + 2	7 + 2	7 + 2	5 + 2	5 + 2	42	33	10
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	0	0 + 1	3	3	3	10	9	1
Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace	Matematika	4	4 + 1	4 + 1	4 + 1	5	24	20	3
Informatika	Informatika	Informatika	0	0	0	1	1	1	2	
Člověk a jeho svět	Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	2	0	0			
		Přírodověda	0	0	0	2	2	14	11	
		Vlastivěda	0	0	0	1 + 1	1 + 1			2
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	1	1			
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	12	12	
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví		0	0	0	0	0			
	Tělesná výchova	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	10	
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	5	
CELKOVÁ POVINNÁ ČASOVÁ DOTACE			20	22	24	26	26	118	102	
Z TOHO DISPONIBILNÍ ČASOVÁ DOTACE			2	4	3	4	3	-	-	16

Ročník	18 - 22	18 - 22	22 - 26	22 - 26	22 - 26
Rozpětí týdenní hodinové dotace v ročnících dle RVP	18 - 22	18 - 22	22 - 26	22 - 26	22 - 26

Poznámky k učebnímu plánu a použité zkratky

Disponibilní časová dotace činí 16 hodin v rámci těchto předmětů:

Český jazyk a literatura

Je posílen o 6 hodin v 1. až 3. ročníku a 4 hodiny ve 4. a 5. ročníku za účelem lepšího procvičení probírané látky, podpory čtenářské gramotnosti a využití počítačových programů k dané problematice. V rámci předmětu je vyučována dramatická výchova.

Anglický jazyk

Hodinová dotace ve druhém ročníku je posílena o jednu hodinu.

Matematika

Předmět je posílen ve druhém až čtvrtém ročníku o jednu hodinu disponibilní časové dotace, která bude sloužit k důslednějšímu procvičení probírané látky, podpoře matematické gramotnosti a využití počítačových programů.

Vlastivěda

Předmět je posílen o jednu hodinu ve 4. a 5. ročníku z důvodu práce s mapou, globusem a využití počítačových programů a IT.

OSV - osobnostní a sociální výchova

VDO - výchova demokratického občana

VMEGS - výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

MKV - multikulturní výchova

EV - environmentální výchova

MV - mediální výchova

5 Učební osnovy

5.1 Jazyk a jazyková komunikace

Oblast jazyk a jazyková komunikace zahrnuje vyučovací předměty

- Český jazyk a literatura
- Anglický jazyk

5.1.1 Český jazyk a literatura

Charakteristika vzdělávací oblasti

Český jazyk a literatura zaujímá mezi vyučovacími předměty stěžejní postavení.

Tento předmět je vyučován ve všech ročnících. Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru český jazyk a literatura stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání a související očekávané výstupy průřezových témat.

Dovednosti, které si v jeho rámci žáci osvojují, jsou důležité nejen pro vzdělávání v rámci oblasti Jazyk a jazyková komunikace, ale umožňují získávání poznatků ve všech dalších oborech.

Vzdělávací obsah oboru Český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: komunikační a slohová výchova, jazyková výchova a literární výchova. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

V **komunikační a slohové výchově** se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah.

V **jazykové výchově** žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování.

V **literární výchově** žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu.

Verbální i neverbální komunikace se může vhodně rozvíjet i prostřednictvím **dramatické výchovy**, zařazené jako mimoškolní aktivita.

Klíčové kompetence

- vybavit všechny žáky souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná
- připravit je tak na další vzdělávání a uplatnění ve společnosti

Kompetence k učení

- rozvíjet u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva
- předkládat žákům možnosti používání osvojených dovedností z jazykového vzdělávání v jiných oblastech
- vést žáky k systematickému vedení a ukládání informací
- vést žáky k aplikaci naučených pravidel pravopisu a jejich vzájemnému propojování
- seznamovat žáky s mluvnickými a literárními termíny souvisejícími s probíraným učivem

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k tomu, aby samostatně nalézali pravidla, kterými se řídí probírané mluvnické jevy
- vést žáky k tomu, aby uměli nalézat chyby v textu a odůvodnit správné řešení

Kompetence komunikativní

- vést žáky ke správné formulaci obsahu sdělení v rámci probíraných žánrů
- nabízet žákům dostatek příležitostí k porozumění probíraných literárních textů
- pomocí literárního i gramatického učiva rozšiřovat slovní zásobu žáků
- vést žáky ke správné, srozumitelné stavbě větných celků, k vyprávění

Kompetence sociální a personální

- vytvářet příležitosti k tomu, aby žáci mohli diskutovat v malých skupinách i v rámci celé třídy
- vést žáky k tomu, aby dokázali požádat o pomoc

Kompetence občanské

- seznámit žáky s naším slovesným dědictvím a vysvětlovat jim jeho význam
- podporovat v žácích potřebu literárního projevu, recitace, četby

Kompetence pracovní

- vést žáky k dodržování hygienických pravidel pro čtení a psaní

- vést žáky k přípravě a udržování jejich učebního prostoru

Kompetence digitální

- vést žáky k bezpečnému zacházení s digitální technologií
- vést žáky k dodržování pravidel při práci s digitálním obsahem a v digitálním prostředí

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období

Žák:

- plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti
- porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti
- respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru
- pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost
- v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči
- volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích
- na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev
- zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
- píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev
- píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení
- seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák:

- čte s porozuměním jednoduché texty
- rozumí pokynům přiměřené složitosti
- dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání
- zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
- píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen
- spojuje písmena a slabiky
- převádí slova z mluvené do psané podoby
- dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost
- opisuje a přepisuje krátké věty

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 2. období

Žák:

- čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas
- rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává
- posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení
- reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta
- vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku

- rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě
- volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru
- rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace
- píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry
- sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
Žák:

- vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích
- má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování
- v mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči
- popíše jednoduché předměty, činnosti a děje
- popisuje a přepisuje jednoduché texty
- píše správně a přehledně jednoduchá sdělení
- píše čitelně a úpravně, dodržuje mezery mezi slovy
- ovládá hůlkové písmo
- tvoří otázky a odpovídá na ně

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období

Žák:

- rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky
- porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná
- porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost
- rozlišuje slovní druhy v základním tvaru
- užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves
- spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy
- rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky
- odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

- rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy
- rozeznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky
- tvoří slabiky
- rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky
- píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 2. období

Žák:

- porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová
- rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku
- určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu
- rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary
- vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty
- odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí
- užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje
- píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách
- zvládá základní příklady syntaktického pravopisu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák:

- pozná podstatná jména a slovesa
- dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího
- rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik
- určuje samohlásky a souhlásky
- seřadí slova podle abecedy
- správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě
- správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období

Žák:

- čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku
- vyjadřuje své pocity z přečteného textu
- rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění
- pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Žák:

- pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně
- reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací
- při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 2. období

Žák:

- vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je
- volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma
- rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů
- při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření Žák:

- dramatinuje jednoduchý příběh
- vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek
- čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy
- určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti
- rozlišuje prózu a verše
- rozlišuje pohádkové prostředí od reálného
- ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu

Oblast JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	Předmět ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	OBDOBÍ
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA	
<ul style="list-style-type: none"> • plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • čtení otevřených slabik a slov z poznaných písmen • čtení ostatních slabik, slov a krátkých vět • čtení psaného písma • čtení krátkých celků 	1.
	<ul style="list-style-type: none"> • čtení souvislejších textů, přiměřených věku dětí 	2.
	<ul style="list-style-type: none"> • četba uměleckých, populárních a naukových textů s důrazem na upevňování čtenářských dovedností a návyků • uplatnění přirozené intonace 	3.
<ul style="list-style-type: none"> • porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti 	<ul style="list-style-type: none"> • komunikační situace (omluva, žádost, vzkaz, zpráva) • plnění krátkých a jasných napsaných pokynů 	1. - 3.
<ul style="list-style-type: none"> • respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru 	<ul style="list-style-type: none"> • pozorné naslouchání řeči druhého • zdvořilá otázka a odpověď • střídání při rozhovoru • nabídka, souhlas i nesouhlas, odmítnutí • pozdravy a oslovení (vítání, loučení, prosba, poděkování, oslovení) 	1.
	<ul style="list-style-type: none"> • kladení otázek • řešení jednoduchého konfliktu • respekt k názoru druhých 	2.

	<ul style="list-style-type: none"> • zdvořilostní obraty a způsoby nekonfliktního jednání • Výběr vhodných komunikačních prostředků a výrazů 	3.
<ul style="list-style-type: none"> • pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost 	<ul style="list-style-type: none"> • správné použití slovního přízvuku a vhodné intonace 	3.
<ul style="list-style-type: none"> • v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči 	<ul style="list-style-type: none"> • rozvíjení znělého hlasu • nácvik přiměřeného tempa řeči a správného dýchání • 	1. - 3.
<ul style="list-style-type: none"> • volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích 	<ul style="list-style-type: none"> • výcvik vyjadřovací pohotovosti v různých situacích • členění jazykového projevu • 	2. - 3.
<ul style="list-style-type: none"> • na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev 	<ul style="list-style-type: none"> • souvislé vyjadřování (příhody, zážitky, předměty) • 	2.
	<ul style="list-style-type: none"> • souvislé jazykové projevy • využívání jednoduché osnovy 	3.
<ul style="list-style-type: none"> • zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním 	<ul style="list-style-type: none"> • dodržování hygienických návyků správného psaní 	1. - 3.
<ul style="list-style-type: none"> • píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev 	<ul style="list-style-type: none"> • nácvik tvarových prvků tiskacích i psacích písmen • psací písmo, číslice 1 – 20 • opis, přepis a samostatné psaní jednoduchých textů 	1.
	<ul style="list-style-type: none"> • automatizace psacího pohybu • odstraňování individuálních nedostatků • zdokonaluje se technika psaní • 	1. 2. - 3.
<ul style="list-style-type: none"> • Píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení 	<ul style="list-style-type: none"> • plynulý a přehledný písemný projev 	2. - 3.
<ul style="list-style-type: none"> • seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh 	<ul style="list-style-type: none"> • vyprávění pohádky nebo povídky • spojování obsahu textu s ilustrací • sled událostí v příběhu 	2. - 3.
	<ul style="list-style-type: none"> • Jazyková výchova 	
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, čtení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké 	<ul style="list-style-type: none"> • hláskosloví, stavba slov, nauka o slově 	1. - 2.

<p>samohlásky</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná 	<ul style="list-style-type: none"> • slova nadřazená, podřazená, souřadná a slova opačného významu • vyjmenovaná slova a slova k nim příbuzná 	2. - 3.
<ul style="list-style-type: none"> • porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost 	<ul style="list-style-type: none"> • třídění slov • příprava k rozlišování slovních druhů (jména osob, zvířat, věcí, jména vlastností atd.) 	2.
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje slovní druhy v základním tvaru 	<ul style="list-style-type: none"> • ohebné a neohebné slovní druhy • slovesa – základní tvary, čas • podstatná jména – číslo rod • přídavná jména – stupňování • zájmena, číslovky určité a neurčité, příslovce, předložky, citoslovce, spojky 	3.
<ul style="list-style-type: none"> • užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves 	<ul style="list-style-type: none"> • rozvoj slovní zásoby • mluvní cvičení 	2. - 3.
<ul style="list-style-type: none"> • spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy 	<ul style="list-style-type: none"> • věta a souvětí • spojky a jejich funkce • spojovací výrazy 	2. - 3.
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky 	<ul style="list-style-type: none"> • druhy vět podle postoje mluvčího • výběr vhodných jazykových prostředků 	2. - 3.
<ul style="list-style-type: none"> • dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování 	<ul style="list-style-type: none"> • psaní velkého písmene na začátku věty 	1.
<ul style="list-style-type: none"> • odůvodňuje a píše správně i/y po tvrdých, měkkých souhláskách a obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech 	<ul style="list-style-type: none"> • samohlásky • souhlásky měkké, tvrdé, obojetné • psaní i/y po měkkých, tvrdých souhláskách • psaní ú-ů • slova se slabikami dě, tě, ně – di, tí, ni • skupiny bě, pě, vě, mě 	2.
	<ul style="list-style-type: none"> • psaní velkých písmen u slov 	

	žákům známých bez odchylek a zvláštností	3.
	<ul style="list-style-type: none"> Literární výchova 	
<ul style="list-style-type: none"> čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku 	<ul style="list-style-type: none"> výrazné čtení prózy a poezie reprodukce textu přednes básně nebo úryvku prózy 	1. - 3.
<ul style="list-style-type: none"> vyjadřuje své pocity z přečteného textu rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností 	<ul style="list-style-type: none"> základní pojmy literatury: próza, poezie, báseň, rým, sloka, přednes, pohádka, povídka, bajka, pověsti, báje dramatizace pohádky, povídky nebo básně volná reprodukce textu 	3. 1. - 3.

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
<ul style="list-style-type: none"> porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku 	JAZYKOVÁ VÝCHOVA <ul style="list-style-type: none"> nauka o slově různé podoby slova, rozlišování slov podle významu, poznávání různě citově zabarvených slov, porovnávání se slovy spisovnými slova jednoznačná, mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma rozlišování slov spisovných a nespisovných v psaném textu i mluveném projevu stavba slova poznávání kořenu, části příponové a předponové, koncovky, předpony (s-, z-, vz) a předložky (s, z) odvozování příponami a předponami výcvik v pravopise – užití správných koncovek souhláskové skupiny na styku předpony a nebo přípony a kořene pravopis souhláskových skupin zdvojené souhlásky 	4. - 5. 5.

<ul style="list-style-type: none"> určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu vyhledává základní skladební dvojici a neúplné základní skladební dvojice označuje základ věty zvládá základní příklady syntaktického pravopisu odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeb je obměňuje píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách vyjadřuje své dojmy a pocity z četby, z poslechu, z divadelních či televizních představení (zaznamenává je) volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů při jednoduchém rozboru literárních 	<ul style="list-style-type: none"> skupiny bě/bje, vě/vje, mě/mně, pě (na styku přepony ob- a v- s kořenem na je-) určování slovních druhů slov ohebných a neohebných mluvnické kategorie podst. jm. (vzory, skloňování) druhy přídavných jmen (pravopis) slovesa – mluvnické kategorie slovesné způsoby, infinitiv, určité slovesné tvary zájmena, číslovky - druhy určování základních větných členů (podmětu a přísudku) vyhledávání různých podmětů (vyjádřený, nevyjádřený, několikanásobný – užívání ve větách) osvojování shody přísudku s holým podmětem rozlišování věty jednoduché a souvětí, stavba věty, základní větné členy spojování vět v souvětí spojovacími výrazy, různé spojovací výrazy vyjmenovaná slova, uvědomělé používání i/y u vyjmenovaných i příbuzných slov <p>LITERÁRNÍ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> hledání motivů činů literárních postav, zážitek ze čtení, vyjádření pocitů z četby, hodnocení postav literárního díla a určení jejich vzájemného vztahu volná reprodukce obsahu textu, dramatizace, vystižení děje, rozlišování podstatného od méně podstatného, hlavní myšlenka literárního díla nebo ukázky, tvoření vlastních pohádek, povídek, básní, ilustrace k přečtenému druhy a žánry dětské poezie literatura umělecká a věcná, lidová slovesnost poezie: lyrika (píseň), epika 	<p>4. - 5.</p> <p>5.</p> <p>4. - 5.</p> <p>4. - 5.</p> <p>4. - 5.</p> <p>4. - 5.</p> <p>4. - 5.</p> <p>5.</p>
---	---	---

textů používá elementární pojmy	(bajka), <ul style="list-style-type: none"> • próza, divadlo, film • krásná, uměleckonaučná literatura, literární pojmy – přirovnání, zosobnění, bajka, dramatizace, próza, poezie, encyklopedie • rytmus básní • přenášení významu • próza: pověst, povídka, hlavní a vedlejší postavy, čas a prostředí děje povídky, hlavní a vedlejší postavy, řeč autora, řeč postav • divadlo: jednání, konflikt, jeho řešení, typy divadelních představení (loutky, maňásci, živí herci), řešení konfliktu – komické, tragické • film: loutkový, kreslený, hraný • televizní inscenace: scénář 	4. - 5.
---------------------------------	--	---------

Průřezová témata

Se vzdělávací oblastí Jazyk a jazyková komunikace jsou propojena především tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Mediální výchova

Multikulturní výchova

Výchova demokratického občana

Osobnostní a sociální výchova

Vztah osobnostní a sociální výchovy ke vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace** je založen na samotném faktu komunikační podstaty jazyka s tím, že se zaměřuje na každodenní verbální komunikaci jako na klíčový nástroj jednání v různých životních situacích. Prohlubuje vztah mezi verbální a neverbální složkou komunikace a rozšiřuje specifické aplikace jazyka o sociální dovednosti.

- vede k porozumění sobě samému a druhým
- napomáhá zvládnutí vlastního chování
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni
- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci
- pomáhá utváření pozitivního postoje k sobě samému a k druhým
- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci

Tematické okruhy osobnostní a sociální výchovy jsou členěny do tří částí, které jsou zaměřeny na osobnostní, sociální a mravní rozvoj. Pro jejich realizaci je užitečné zařazovat do výuky tato témata, která reflektují aktuální potřeby žáků, popřípadě vycházejí ze vzájemné domluvy s nimi, například:

Osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, kreativita

Sociální rozvoj - poznávání lidí, komunikace, kooperace a kompetice

Morální rozvoj - řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje, praktická etika

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Podporuje globální myšlení a mezinárodní porozumění a jako princip prostupuje celým základním vzděláváním. Podstatnou součástí je výchova budoucích evropských občanů jako zodpovědných a tvořivých osobností. Otevírá žákům širší horizonty poznání a perspektivy života v evropském a mezinárodním prostoru. Český jazyk je nezastupitelným nástrojem učení, zpracování informací, postojů a názorů a má významnou funkci při osvojování dalších jazyků.

- rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy
- rozvíjí schopnost srovnávat evropské kultury, nacházet společné znaky a odlišnosti
- vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů
- upevňuje osvojování vzorců chování evropského občana a smysl pro zodpovědnost

Do výuky lze zařadit tematický okruh průřezového tématu **Evropa a svět nás zajímá**.

Mediální výchova

Propojení se vzdělávací oblastí **Jazyk a jazyková komunikace** se týká zejména vnímání mluveného i psaného projevu, jeho stavby, nejrůznějších typů obsahů a uplatňování odpovídající škály výrazových prostředků, osvojení základních pravidel veřejné komunikace, dialogu a argumentace.

Přínos k rozvoji osobnosti žáka

- přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace
- učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času
- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu
- přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu
- vede k uvědomování si hodnoty vlastního života zvláště volného času a odpovědnosti za jeho naplnění
- napomáhá k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů odpovědnosti za způsob jeho formulování

Při výuce českého jazyka v rámci mediální výchovy uplatňujeme tematické okruhy receptivních činností a tematické okruhy produktivních činností.

Okruhy receptivních činností

- kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
- stavba mediálních sdělení
- vnímání autora mediálních sdělení
- fungování a vliv médií ve společnosti

Okruhy produktivních činností

- tvorba mediálního sdělení
- práce v realizačním týmu

Multikulturní výchova

Umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami. Na pozadí této rozmanitosti si pak žáci mohou lépe uvědomovat i svoji vlastní kulturní identitu, tradice a hodnoty. Multikulturní výchova rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování neustále se zvyšující sociokulturní rozmanitosti.

Multikulturní výchova se hluboce dotýká mezilidských vztahů ve škole, vztahů mezi učiteli a žáky, mezi žáky navzájem, mezi školou a rodinou. Škola jako prostředí, v němž se setkávají žáci z nejrůznějšího sociálního a kulturního zázemí, by měla zabezpečit takové klima, kde se budou všichni cítit rovnoprávně. Multikulturní výchova má blízkou vazbu na vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.

Přínos k rozvoji osobnosti žáka

- poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti
- učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin
- učí žáky uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání
- pomáhá žákům prostřednictvím informací vytvářet postoje tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám
- napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou
- učí vnímat sebe sama jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám

Ve výuce uplatňujeme tyto tematické okruhy průřezového tématu:

- mezilidské vztahy
- multikulturalita

5.1.2 Cizí jazyk - anglický

Charakteristika vzdělávacího předmětu

Cizí jazyk přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytuje živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy. Osvojení cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jedinců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí a jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění.

Cílové zaměření vyučovacího předmětu

Vzdělávání v daném předmětu směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- chápání jazyka jako svébytného historického jevu, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa a tedy jako důležitého sjednocujícího činitele národních společenství a jako důležitého a nezbytného nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k cizímu jazyku a jeho chápání jako potenciálního zdroje pro rozvoj osobního a kulturního bohatství

- vnímání a postupné osvojování jazyka jako bohatého mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a sdělování názorů
- zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sama sebe

Ve 2. ročníku má předmět časovou dotaci jedna hodina týdně, od 3. ročníku vždy tři hodiny týdně. Výuka probíhá střídavě ve třídě a jazykové učebně. Učivo je realizováno převážně aktivními metodami výuky, které samy o sobě slouží jako prostředek pro vytváření příslušných kompetencí a výstupů - např. pohybové hry, hraní rolí, didaktické a manipulační hry, recitace říkadél s rytmiizací, pohybové vyjádření písní apod. Žáci mají k dispozici potřebný didaktický materiál - hrací karty a kostky, obrazový materiál, pexesa, lotta, domina aj. Ve výuce jsou používány audionahrávky rodilých mluvčích, žáci mají možnost si své získané dovednosti ověřit v rámci výukových programů PC, využívají interaktivní tabuli, tablety.

Důraz je kladen na komunikační schopnost žáků, čemuž je podřízena veškerá výuka gramatiky. Jazykové vyučování směřuje k tomu, aby žáci byli schopni porozumět pokynům a novým informacím, chápali obsah jednoduché komunikace a využili svých dovedností k reprodukci mikrodialogů a jejich tvořivému obměňování, porozuměli jednoduchému čtenému textu, který je obsahem slov na jejich jazykové úrovni a v rámci svých možností pak byli schopni správně reagovat při komunikaci s cizincem v jednoduchých situacích běžného života.

Znalost cizího jazyka vede žáky k pochopení jiných cizojazyčných kultur, prohlubuje v nich toleranci k nim, je nedílnou součástí komunikace mezi nimi.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

kompetence k učení:

- využívat zajímavých úloh, aktivačních metod a individuálního přístupu k žákům, maximalizovat šanci na úspěch, a tak umožnit prožít pocit radosti z učení, který bude motivací k získávání nových informací

kompetence k řešení problémů:

- umožnit žákům řešit jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí dostatkem didaktického materiálu a aktivit umožnit žákům zdokonalovat se v získávání a třídění informací, které jim pomohou vyřešit situaci, kdy chybí slovní zásoba

kompetence komunikativní:

poslechem, realizací a tvořivým obměňováním jednoduchých dialogů vést žáky:

- ke schopnosti naslouchat promluvám druhých lidí, k jejich porozumění a vhodné reakci na ně
- k dodržování pravidel komunikace s vrstevníky i dospělými
- ke kvalitní spolupráci s ostatními lidmi
- k navázání kontaktu či vztahu
- k postupnému zdokonalování výstižného a souvislého vyjadřování

kompetence sociální:

- prací ve skupinách napomáhat ke vzájemné pomoci při učení, respektování dohodnutých pravidel a vzájemné toleranci, k odmítnutí všeho, co narušuje dobré vztahy mezi žáky

kompetence pracovní:

- aktivními metodami práce a činnostním učením podněcovat žáky k aktivnímu přístupu k plnění úkolů a poznání svých vlastních možností

kompetence občanské:

- na základě získaných informací nabývat představu o zvycích v anglicky mluvících zemích a porovnávat je se zvyky našimi

Receptivní, produktivní a interaktivní řečové dovednosti

2. a 3. ročník

Očekávané výstupy

Řečové dovednosti

- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, reaguje na ně verbálně i neverbálně
- zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal
- rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu
- rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu
- přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení
- píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka

Poslech s porozuměním

- rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností
- rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
- rozumí jednoduchému poslechovému textu zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností
- rozumí slovům a frázím, se kterými v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména mají vizuální oporu)
- rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování

Mluvení

- žák se zapojí do jednoduchých rozhovorů
- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- pozdraví a poděkuje

- sdělí své jméno a věk
- vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

Čtení s porozumění

- žák vyhledává potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům
- rozumí jednoduchým krátkých textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- rozumí slovům, se kterým se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li vizuální oporu)

Psaní

- žák napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života
- vyplní osobní údaje do formuláře

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

- je seznámen s grafickou podobou anglického jazyka

Učivo

- zvuková a grafická podoba jazyk, fonetické znaky pasivně, základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
- slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů umí ji používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem
- tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda
- mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)
- jednoduchá sdělení – reprodukce několika říkadel, básniček a písniček, reprodukce a tvořivé obměňování pamětně osvojených mikrodialogů, otázek a odpovědí
- tematické okruhy – já a moje rodina, škola, základní barvy, čísla 1-12, příroda, svátky, narozeniny, volný čas
- anglická abeceda – hláskování
- slovní zásoba – zápis tematické slovní zásoby
- četba – autentické texty.
- slovník – používání slovníku s výslovností

Charakteristika předmětu 4. a 5. ročník

Cizí jazyk přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují rámec mateřského jazyka. Pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá ke zvýšené mobilitě. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí v jiných zemích. K tomu přispívá i výuka s rodilým mluvčím.

Klíčové kompetence**kompetence k učení** - vyhledá informace, operuje s nimi**kompetence k řešení problémů** - vyhledá slovíčka a použije je k vytvoření věty nebo k vyřešení problému**kompetence komunikativní** - formuje své myšlenky v cizím jazyce, naslouchá druhým, porozumí textu, gestům, jednoduché konverzaci i jiným informačním a komunikačním prostředkům,**kompetence sociální a personální** - spolupracuje ve skupině a přispívá k diskusi.

Oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	Předmět: ANGLICKÝ JAZYK	1. OBDOBÍ
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
<ul style="list-style-type: none"> Seznámení s anglickou výslovností 	<ul style="list-style-type: none"> Barvy Číslovky do 12 Školní potřeby 	2. - 3.
<ul style="list-style-type: none"> Tvoření jednoduchých vět 	<ul style="list-style-type: none"> Číslovky do 20 Pozdravy Určitý a neurčitý člen 	2. - 3.
<ul style="list-style-type: none"> Použití slovesa to be 	<ul style="list-style-type: none"> Tvoření otázky: What colour is....? How old are you? 	3.
<ul style="list-style-type: none"> Sloveso to have got 	<ul style="list-style-type: none"> Členové rodiny Abeceda 	2. - 3.
<ul style="list-style-type: none"> Použití slovesa has got 	<ul style="list-style-type: none"> Části těla 	3.
<ul style="list-style-type: none"> Jednoduchá konverzace Použití I like x I do not like 	<ul style="list-style-type: none"> Oděvy Potraviny 	3.
<ul style="list-style-type: none"> Věty v množném čísle 	<ul style="list-style-type: none"> Zvířata domácí a v ZOO 	2. - 3.
<ul style="list-style-type: none"> Použití vazby there is, there are 	<ul style="list-style-type: none"> Mé oblíbené věci 	2. - 3.
<ul style="list-style-type: none"> Evropské jazyky 	<ul style="list-style-type: none"> Názvy států a obyvatel 	3.

Oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	Předmět: ANGLICKÝ JAZYK	2. OBDOBÍ
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
<ul style="list-style-type: none"> Pozdraví, představí se, plní úkoly zadané anglicky, odpoví na jednoduché otázky. 	<ul style="list-style-type: none"> Pozdravy, pokyny při výuce. (Close your book....Is that right?..) 	4.

<ul style="list-style-type: none"> • Ptá se na barvy, na věk a odpovídá. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zařízení třídy. • Čísla od 0-20 	4.
<ul style="list-style-type: none"> • Určí a pojmenuje domácí zvířata, odhadne a zeptá se na správnost, určuje zvířata podle velikosti a barvy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zvířata /It is...,Is it a ...? 	4.
<ul style="list-style-type: none"> • Vyjádří pocity a nálady, mluví o nich i o pocitech jiných lidí. 	<ul style="list-style-type: none"> • I am..., She is.... You are... • How are you? I am fine.... 	4.
<ul style="list-style-type: none"> • Popíše vzhled člověka. • Popíše lidské tělo. 	<ul style="list-style-type: none"> • Části lidského těla, barvy vlasů. • I have got, she has got... 	4.
<ul style="list-style-type: none"> • Mluví o členech své rodiny. 	<ul style="list-style-type: none"> • Členové rodiny. 	4.
<ul style="list-style-type: none"> • Mluví o oblečení. Zeptá se, zda-li někomu nějaká věc patří. 	<ul style="list-style-type: none"> • Oblečení. 	4.
<ul style="list-style-type: none"> • Dává příkazy a rozumí jim. 	<ul style="list-style-type: none"> • Slovesa pohybu. 	4.
<ul style="list-style-type: none"> • Objedná jídlo. Mluví o tom, co má rád a co rád nemá. 	<ul style="list-style-type: none"> • Názvy jídel, názvy denních jídel. 	4.
<ul style="list-style-type: none"> • Určí, co je na obrázku, třídí informace. 	<ul style="list-style-type: none"> • Další zvířata, některé světadíly. • Části těla, zvířecí potrava. 	4.
<ul style="list-style-type: none"> • Mluví o tom, kde různé předměty jsou. Používá krátké odpovědi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Hračky a přístroje. • Vazba there is, there are... 	4.
<ul style="list-style-type: none"> • Formuluje otázky na správný spelling slov. 	<ul style="list-style-type: none"> • Abeceda. • 	4.
<ul style="list-style-type: none"> • Pojmenuje dny a měsíce. 	<ul style="list-style-type: none"> • Názvy dnů a měsíců. 	4.
<ul style="list-style-type: none"> • Seznámí se a představí se. 	<ul style="list-style-type: none"> • Where are you from? I am from 	4.
<ul style="list-style-type: none"> • Zaspívá písničky, říká básničky, říkanky, účinkuje ve hře. 	<ul style="list-style-type: none"> • Materiály viz. učebnice. 	4.
<ul style="list-style-type: none"> • Má správnou a srozumitelnou výslovnost. 		4.

Oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	Předmět: ANGLICKÝ JAZYK	2. OBDOBÍ
Očekávané výstupy	Učivo (Slovní zásoba, fráze)	Ročník
<ul style="list-style-type: none"> • Umí si vyměnit s partnerem informace o sobě, mluví o svých schopnostech, pojmenuje předměty. 	<ul style="list-style-type: none"> • What is your name? How are you?What is your favourite....? • 	5.
<ul style="list-style-type: none"> • Pojmenuje místa a místnosti v domě, mluví o tom, kde věci jsou, popisuje dům, byt. 	<ul style="list-style-type: none"> • Místnosti v domě. • Další zařízení bytu či domu. 	5.
<ul style="list-style-type: none"> • Mluví o nemocech, dává příkazy, dává rady o zdraví. 	<ul style="list-style-type: none"> • Některé nemoci, další činnosti. • What is the matter? 	5.

• Mluví o městě, vesnici, kde jsou daná místa, žádá a udává směry.	• Předložky	5.
• Mluví o tom, co lidé právě dělají.	• Přítomný čas průběhový. (Oznamovací věta, zápor otázka, odpověď)	5.
• Mluví o činnostech, které se opakují.	• Přítomný čas prostý. (Tvorba oznamovací věty, otázky, záporu i odpovědi)	5.
• Mluví o počasí.	• Druhy počasí.	5.
• Vyjádří čas, zeptá se na čas, mluví o škole a rozvrhu.	• Čas (celé hodiny). • Školní předměty.	5.
• Mluví co má rád, co rád nemá.	• I like... I do not like...	5.
• Mluví o koníčcích, co dělá ve volném čase.	• Druhy sportů.	5.
• Mluví co si rád obléká.	• Druhy oblečení.	5.
• Mluví o tom, co umí, co musí či nemusí.	• Modální slovesa. (must, can +jejich zápor, otázka)	5.
• Zazpívá písničky, říká básničky, účinkuje ve hře.	• Materiály z učebnice, dodatečné materiály.	5.
• Vyslovuje srozumitelně a dostatečně jasně anglické hlásky ve známých slovech a větách.	• Materiály z učebnice.	5.

Průřezová témata

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Evropa a svět nás zajímá, pozitivní vztah k jinakosti, srovnání zvyků a tradic.

Multikulturní výchova

Multikulturalita, význam angličtiny jako prostředku mezinárodní komunikace a studia.

Mediální výchova

Mezipředmětové vztahy

Člověk a kultura

- písničky, básničky, hry a dramatická výchova

Člověk a jeho svět

- zeměpisné reálie, orientace
- zvířata a jejich prostředí
- prehistorická zvířata

Člověk a zdraví

- zdravý životní styl
- sporty

Člověk a svět práce

- vlastní výrobky dětí

Matematika

- sčítání a odčítání čísel do 20
- sčítání a odčítání čísel do 100
- porovnávání čísel

5.2 Matematika a její aplikace

Charakteristika vyučovacího předmětu

Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou nestandardní aplikační úlohy a problémy, u kterých je nutné uplatnit logické myšlení. Tyto úlohy by měly prolínat všechny tematické okruhy v průběhu celého základního vzdělávání. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života. Učí se pochopit problém, utřídit si údaje a podmínky. Řešení logických úloh je závislé na míře rozumové vyspělosti žáků, posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a jistě zaujme i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní.

Obsah vzdělávacího oboru **Matematika** je rozdělen na čtyři tematické okruhy:

5.2.1 Matematika a její aplikace

Číslo a početní operace

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků
- čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti
- užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose
- provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly
- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20
- čte, píše a používá čísllice v oboru do 20, numerace do 100
- zná matematické operátory $+$, $-$, $=$, $<$, $>$ a umí je zapsat
- sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20
- řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20
- umí rozklad čísel v oboru do 20

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení
- provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel
- zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel
- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel
- modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku
- porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel
- přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty
- porozumí významu znaku „-“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000

- sčítá a odčítá z paměti i písemně dvouciferná čísla
- zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100
- zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách
- tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100
- zapíše a řeší jednoduché slovní úlohy
- rozeznává sudá a lichá čísla
- používá kalkulátor

Závislosti, vztahy a práce s daty

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času
- popisuje jednoduché závislosti z praktického života
- doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek
- doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20
- zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu
- uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- vyhledává, sbírá a třídí data
- čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- vyhledá a roztřídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu
- orientuje se a čte v jednoduché tabulce
- určí čas s přesností na čtvrt hodiny, převádí jednotky času v běžných situacích
- provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času
- uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi

Geometrie v rovině a v prostoru

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci
- porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky
- rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit
- rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují
- používá pravítko

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce
- sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
- sestrojí rovnoběžky a kolmice
- určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu
- rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary
- měří a porovnává délku úsečky
- vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
- sestrojí rovnoběžky a kolmice
- určí osu souměrnosti překládáním papíru
- pozná základní tělesa

Nestandardní aplikační úlohy a problémy

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech

Klíčové kompetence

Klíčové kompetence mají žákům pomáhat při získávání základu všeobecného vzdělávání. Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

- Rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojování si nezbytných matematických vzorců.
- Vytváření zásoby matematických nástrojů (metod řešení úloh, početních operací)
- Poskytnutí poznatků a dovedností, které jsou nezbytným předpokladem k poznávání přírodních věd, ekonomiky, techniky a využití počítačů
- Vedení žáků k aplikaci vzorců a početních výkonů při řešení slovních úloh v praktickém životě
- Práce symboly
- Budování počítařských dovedností a schopností žáků
- Experiment a diskuse

Kompetence k řešení problémů

- Vést žáky k využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech (odhady, měření, porovnávání)

- Vést žáky k rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi
- Vést žáky k tomu, aby samostatně našli pravidla, kterými se řídí probrané matematické jevy
- Vést k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů
- Vytváření a používání algoritmů
- Kritické myšlení
- Experiment

Kompetence komunikativní

- Vést žáky k všestranné a účinné komunikaci
- Učit vytvářet příležitosti k rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, používání symbolů
- Strukturovaný zápis
- Vést žáky k srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů

Kompetence sociální a personální

- Naučit žáky a vést je k vnímání složitostí světa a jeho porozumění
- Vést je k rozvíjení zkušeností, k poznání, že realita je složitější než její matematický model
- Rozvíjení schopnosti spolupracovat a respektovat práci vlastní i druhých, sebepoznávání

Kompetence pracovní

- Vést žáky k dodržování hygienických pravidel při práci se sešitem a učebnicí
- Pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci
- Rozvoj systematickosti a vytrvalosti při vypracovávání zadaných samostatných i skupinových úkolů

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák <ul style="list-style-type: none"> • zvládá matematické úkony s čísly do 1000 	<ul style="list-style-type: none"> • spočítat prvky daného konkrétního souboru do 1000; • vytvořit konkrétní soubor s daným počtem prvků; • porovnávat čísla a soubory s počtem prvků do 1000; • zakreslit obraz daného čísla na číselné ose, práce na počítadle, ve čtvercové síti, se stavebnicemi, porovnávat čísla do 1000 a vztahy mezi nimi zapsat pomocí symbolů 	1. 0 – 20 2. 0 – 100 3. 0 – 1000
<ul style="list-style-type: none"> • má přehled o lineárním uspořádání čísel v řadě 	<ul style="list-style-type: none"> • pojmy před, mezi, za, pozice čísla, orientace na číselné ose, řady čísel 	1. 0 – 20 2. 0 – 100 3. 0 – 1000
<ul style="list-style-type: none"> • zná správný postup slovní úlohy 	<ul style="list-style-type: none"> • sčítání, odečítání, ke vztahu n- 	2. a 3.

vedoucí k porovnání čísel a zvládnutí řešení slovních úloh, slovní úlohy se řeší v daných číselných oborech	krát, o n-více, o n-méně, ke vztahu n-krát více, n-krát méně, automatizace násobilky, složené úlohy,	
<ul style="list-style-type: none"> chápe a provádí zaokrouhlování na desítky, zaokrouhlování odhadu, zaokrouhlování na desítky a stovky 	<ul style="list-style-type: none"> zaokrouhlování, provádění odhadu výsledku v oboru reálných čísel 	2. 3.
<ul style="list-style-type: none"> zná matematické operace sčítání, odčítání, násobení, dělení 	<ul style="list-style-type: none"> písemné sčítání, odečítání dvojciferných a trojciferných čísel; násobení dvojciferných a trojciferných čísel číslem jednociferným; dělení se zbytkem 	3.
<ul style="list-style-type: none"> zvládá návyky při rýsování, umí narýsovat základní tvary v rovině 	<ul style="list-style-type: none"> čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh, krychle, kvádr, válec bod, úsečka, přímka polopřímka, kružnice 	1. 2. 3.

<ul style="list-style-type: none"> zvládá měření délky úsečky na centimetry, rýsování úsečky dané délky, průsečík dvou přímek, vzájemná poloha dvou přímek obrazce, přenášení úseček, rýsování trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh kružnice 	<ul style="list-style-type: none"> rovné a křivé čáry rovnoběžky, různoběžky, průsečík dvou různoběžek 	2. 3.
<ul style="list-style-type: none"> má přehled o jednotlivých jednotkách, délky, znalost vztahů a převodů, převody jednotek 	<ul style="list-style-type: none"> jednotky (m, kg, l) jednotky času minuta, hodina, den jednotky délky milimetr, centimetr, decimetr, metr, kilometr jednotky objemu litr, hektolitr jednotky hmotnosti gram, kilogram, tuna 	1. 2. 3.

2. období 4. – 5. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
<ul style="list-style-type: none"> zvládá matematické úkony s čísly 0 – 1 000 000 nad 1000 	<ul style="list-style-type: none"> spočítat prvky určitého souboru, písemné násobení, dělení jednociferným dělitelem 	4.
<ul style="list-style-type: none"> přes 1 000 000 má přehled o lineárním uspořádání čísel 	<ul style="list-style-type: none"> písemné násobení, dělení dvojciferným dělitelem porovnávání čísel, zápis vztahů pomocí symbolů orientace na číselné ose 	5.
<ul style="list-style-type: none"> umí vyjádřit části celku, sčítání zlomků se stejným jmenovatelem 	<ul style="list-style-type: none"> zlomky desetinná čísla 	4. 5.
<ul style="list-style-type: none"> zná postup a řešení slovních úloh 	<ul style="list-style-type: none"> slovní úlohy vedoucí 	4. - 5.

	k porovnávání čísel, provádění početních výkonů s čísly v daném oboru, slovní úlohy na 2 až 3 početní výkony	
<ul style="list-style-type: none"> • zvládá zaokrouhlování, zaokrouhlování odhadu výsledku v oboru přirozených čísel na statisíce, tisíce, sta, desítky; • zaokrouhlování s požadovanou přesností, • umí sestavit tabulky, graf, diagram 	<ul style="list-style-type: none"> • jednoduché grafy, sloupkové diagramy 	4. - 5.
<ul style="list-style-type: none"> • umí rýsovat základní tvary v rovině • zvládá počítání obsahu a obvodu čtverce, obdélníku • zná základní tvary v prostoru • pozná souměrný útvar, určí osu souměrnosti modelováním, překládáním, nakreslí souměrný útvar • zná jednotky obsahu, délky, hmotnosti, objemu, času 	<ul style="list-style-type: none"> • vzájemná poloha dvou přímek, rovnoběžky, různoběžky, kolmice • rýsování obdélníku, čtverce, pravoúhlého trojúhelníka, kružnice s daným středem a poloměrem • obsah, obvod – čtverec, obdélník • síť kvádra, krychle, povrch kvádra a krychle • osová souměrnost • znalost a převody jednotek 	4. - 5. 4. 4. a 5.

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

Toto téma v základním vzdělávání akcentuje formativní prvky, orientuje se na objekt i subjekt, je praktické a má každodenní využití v běžném životě. Reflektuje osobnost žáka, jeho individuální potřeby i zvláštnosti. Jeho smyslem je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti.

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma

- vede k porozumění sobě samému a druhým
- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci
- umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací
- formuje studijní dovednosti

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů

- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění: cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium

Seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly, sebeovládání, organizace volného času, plánování učení a studia

Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality)

5.3. Informatika

5.3.1. Informatika

Vzdělávací období 4. a 5. ročník

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět je zařazen jako samostatný předmět ve 4. a 5. ročníku a jeho časová dotace jsou 2 hodiny týdně, vždy po jedné v ročníku. Výuka probíhá na počítačích či noteboocích s myší, buď v PC učebnách, nebo v běžné učebně s přenosnými notebooky, s připojením k internetu. Některá témata probíhají bez počítače. V řadě činností preferujeme práci žáků ve dvojicích u jednoho počítače, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žák nebo dvojice pracuje individuálním tempem. Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své poznání. Není kladen naprosto žádný důraz na pamětné učení a reprodukci. K realizaci výuky není třeba žádných nákupů pomůcek kromě běžných počítačů.

Předmět zahrnuje tyto tematické celky:

- Data, informace a modelování
- Algoritmizace a programování
- Informační systémy
- Digitální technologie

Výchovně vzdělávací cíle:

- Vytvářet první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit
- Rozvíjet u žáků schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení
- Umožnit žákům ověřovat algoritmické postupy ve vhodném programovacím prostředí
- Pokládat základy uživatelských dovedností napříč všemi vzdělávacími obory
- Vést žáky k bezpečnému zacházení s technologiemi a k osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování

Charakteristika výuky Informatiky

Žáci si prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, objevují informatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmické postupy. Informatika také společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností. Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení informatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.

Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programování, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů,

projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou.

Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova infromatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činností s tvorbou jednotlivých typů dat s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší. Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti v ostatních předmětech, k tomu přispívá informatika svým specifickým dílem.

Výchovně a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák:

- Aktivně vstupuje do výuky, je-li pro něho probírané učivo málo srozumitelné, obtížné, či naopak příliš triviální, nebojí se zeptat, požádat o vysvětlení nebo o konkrétní příklady
- Přizpůsobí se různým výukovým aktivitám (individuální zkoumání, kooperativní činnosti apod.)
- Vysvětlí a uvede příklady, jak se může konkrétní učivo, informace nebo dovednost z výuky hodit v jeho osobním životě
- Vyhledává podporu, radu a pomoc, v případě, že ji potřebuje
- Vypracuje jednoduchý úkol s využitím nabídnutých informačních zdrojů

Učitel:

- Vytváří bezpečné prostředí, ve kterém má žák prostor pro komunikaci
- Využívá různé formy výukových aktivit
- Zadává jednoduché úkoly, které vedou žáka k využívání informačních zdrojů

Kompetence k řešení problému

Žák:

- Sám nebo ve spolupráci s učitelem žák problém pojmenuje
- Určí, koho a čeho se problém týká
- Odhadne, co problém způsobuje
- Při řešení jednoduchého problému předvídá, jaké situace by mohly nastat
- Posoudí, zda může jednoduchý problém vyřešit s tím, co ví
- Navrhne možnosti, kterých by mohl při řešení použít
- Vybírá vhodnější řešení z navržených možností a obhájí je
- Samostatně nebo s pomocí učitele posupuje systematicky při řešení jednoduchého problému
- Rozpozná a uvědomí si s menší pomocí spolužáka nebo učitele chybu v řešení a opraví ji
- Posoudí s pomocí učitele, zda jeho výsledné řešení dává smysl
- Změní své závěry na základě nových informací
- Vysvětlí konkrétní důsledky výsledných řešení – přínosy a nežádoucí dopady

Učitel:

- Vybírá problémy k řešení, které vychází ze zkušeností a prostředí žáků
- Poskytuje pomoc a radu při řešení problému
- Předkládá žákům různé možnosti řešení problémů

Kompetence komunikativní

Žák:

- V textu, promluvě či jiném záznamu najde ty myšlenky, které jsou vzhledem k zadanému úkolu klíčové, a stručně je shrne

- Používá správné termíny a výstižné výrazy, které souvisejí s daným tématem, vysvětlí ostatním termín, který použil, v případě, že mu neporozuměli
- Pro jednotlivce i pro celou třídu srozumitelně vysloví svou myšlenku, shrne nejdůležitější informace, které se dočetl nebo které vybral z ústního projevu druhého a stručně a srozumitelně sdělí ostatním
- Vyslechne druhého, aniž by ho zbytečně přerušoval
- Když s druhým nesouhlasí, řekne mu to tak, aby ho neurazil, zformuluje, proč nesouhlasí
- Přihlásí se o slovo, řídí se pravidly diskuse, která si se skupinou dohodl

Učitel:

- Ověřuje, zda žáci rozumí významům různých termínů, nevyžaduje přesnou definici
- Klade důraz na dodržování pravidel vzájemné komunikace

Kompetence sociální a personální

Žák:

- Vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku
- Neodmítá ani nekritizuje nápady, dokud nejsou prozkoumány, neposmívá se, reaguje na informaci a nikoliv na osobu
- Vyslechne, co mu druzí nebo učitel o jeho práci říkají, radí se s učitelem, jak zlepšit své další jednání na základě toho, co se dozvěděl ze zpětné vazby
- Pokud jedná impulsivně a nezvládne své jednání, omluví se za to, že nezvládl své emoce

Učitel:

- Je svou osobou příkladem pro adekvátní kritiku – přijímání i dávání, zvládání emocí, pomoc druhým

Kompetence občanské

Žák:

- Vyslechne názor druhých až do konce, zdržuje se odsuzujících komentářů, neposmívá se
- Chová se tak, aby důsledky jeho chování neomezovaly druhé lidi a nepoškozovaly prostředí
- Pomáhá spolužákům, i když nejsou kamarádi

Učitel:

- Vytváří pomáhající a respektující prostředí

Kompetence pracovní

Žák:

- Naplňuje s pomocí učitele dílčí činnosti nutné ke splnění úkolu a s pomocí učitele stanoví čas jejich realizací
- Reflektuje, zda měl dost nebo málo času na práci a jak čas využil
- Pracuje podle osvědčeného postupu či jednoduchého návodu, pokud si neví rady, požádá o pomoc spolužáka či učitele

Učitel:

- Vede žáky k efektivní práci s časem
- Vytváří prostor pro zhodnocení práce žáky

Kompetence digitální

Žák:

- Zapojuje se do života školy také prostřednictvím digitálních technologií, uvede příklady, jak mohou digitální technologie pomáhat

- Při školní práci využívá svěřená zařízení a doporučené digitální technologie, uvede příklady využití digitálních technologií
- Respektuje nastavenou úroveň zabezpečení v používaných zařízeních, rozpozná a nahlásí nevhodný obsah, situace či chování v digitálním prostředí
- Respektuje pravidla bezpečného a zdraví neohrožujícího chování při práci s digitálními technologiemi
- Odlišuje vlastní a cizí digitální obsah, používá-li cizí digitální obsah, uvede zdroj
- I v digitálním světě dodržuje pravidla slušného chování
- Rozezná provozní stav počítače a podle toho postupuje, v případě nesnázi si vyžádá pomoc
- Ukládá informace tak, aby je znovu našel a mohl použít
- Soubory sdílí se svými blízkými a učiteli pomocí zadané digitální technologie

Učitel:

- Vede žáky k bezpečnému zacházení s digitální technologií
- Vede žáky k dodržování pravidel při práci s digitálním obsahem a v digitálním prostředí

Data, informace a modelování – úvod do kódování a šifrování dat a informací

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • Sdělí informace obrázkem • Předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel • Zakóduje/zašifruje a dekóduje/dešifruje text • Zakóduje a dekóduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky • Obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazující úseček 	<ul style="list-style-type: none"> • Piktogramy, emodži • Kód • Přenos na dálku, šifra • Pixel, rastr, rozlišení • Tvary, skládání obrazce 	4.

Matematika – závislosti, vztahy, práce s daty

MV – identifikování základních orientačních prvků v textu

OSV- respektování, podpora, pomoc

VDO – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole

Digitální technologie – ovládání digitálního zařízení

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák <ul style="list-style-type: none"> • Pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží • Edituje digitální text, vytvoří obrázek • Přehraje zvuk či video • Uloží svoji práci do souboru, otevře soubor • Používá krok zpět, zoom • Řeší úkol použitím schránky • Dodržuje pravidla a pokyny při 	<ul style="list-style-type: none"> • Digitální zařízení • Zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace • Ovládání myši • Kreslení čar, vybarvování • Používání ovladačů • Ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom) • Kreslení bitmapových obrázků • Psaní slov na klávesnici • Editace textu • Ukládání práce do souboru, otevírání souboru 	4.

práci s digitálním zařízením	• Přehrávání zvuku	
------------------------------	--------------------	--

OSV – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, rozvoj schopnosti řešit problémy
 OSV – rozvoj schopnosti dobře organizovat svůj čas, hledání pomoci při potížích
 OSV – otevřená a pozitivní komunikace, cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání

Práce ve sdíleném prostředí

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • Uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů • Najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci • Propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejí • Pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj • Při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace • Rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého 	<ul style="list-style-type: none"> • Využití digitálních technologií v různých oborech • Ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele • Práce se soubory • Propojení technologií, internet • Sdílení dat, cloud • Technické problémy a přístupy k jejich řešení 	4.

OSV – respektování, podpora, pomoc
 otevřená a pozitivní komunikace, cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání
 rozvoj individuálních sociálních dovedností pro kooperaci
 zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci
 VDO – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy v e škole
 MV – uplatnění a výběr výrazových prostředků pro tvorbu vhodných sdělení

Data, informace a modelování – úvod do modelování pomocí grafů a schémat

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • Pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty • Pomocí obrázku znázorní jev • Pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy 	<ul style="list-style-type: none"> • Graf, hledání cesty • Schémata, obrázkové modely • model 	5.

Matematika – závislosti, vztahy a práce s daty
 OSV – zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci
 MV – identifikování základních orientačních prvků v textu

Algoritmizace a programování – základy programování, příkazy, opakující se vzory

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • v blokově orientovaném 	<ul style="list-style-type: none"> • příkazy a jejich spojování, 	5.

<p>programovacím jazyce sestaví program pro ovládání postavy</p> <ul style="list-style-type: none"> • v programu najde a opraví chyby • rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát • vytvoří a použije nový blok • upraví program pro obdobný problém 	<p>opakování příkazů</p> <ul style="list-style-type: none"> • pohyb a razítkování • ke stejnému cíli vedou různé algoritmy • vlastní bloky a jejich vytváření • kombinace procedur 	
--	--	--

OSV – respektování, pomoc, podpora, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu, problémy v seberegulaci

Základy programování – vlastní bloky, náhoda

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program řídící chování postavy • v programu najde a opraví chyby • rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát • rozpozná, jestli se příkaz umístí dovnitř opakování, před nebo za něj • vytvoří, používá a kombinuje vlastní bloky • přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky • rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo postup zjednodušit • cíleně využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazů 	<ul style="list-style-type: none"> • kreslení čar • pevný počet opakování • ladění, hledání chyb • vlastní bloky a jejich vytváření • změna vlastností postavy pomocí příkazu • náhodné hodnoty • čtení programů • programovací projekt 	5.

OSV – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, rozvoj schopnosti řešit problémy, rozvoj sebekontroly, sebeovládání, organizace vlastního času, plánování učení, respektování, pomoc, podpora, otevřená a pozitivní komunikace, cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání

Základy programování – postavy a události

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro řízení pohybu a reakcí postav • v programu opraví a najde chyby • používá události ke spuštění činnosti postav • přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky • upraví program pro obdobný 	<ul style="list-style-type: none"> • ovládání pohybu sestav • násobné postavy a souběžné reakce • modifikace programu • animace střídáním obrázků • spouštění pomocí událostí • vysílání zpráv mezi postavami • čtení programů • programovací projekt 	5.

problém		
<ul style="list-style-type: none"> • ovládá více postav pomocí zpráv 		

OSV – rozvoj sebekontroly, sebeovládání, organizace vlastního času, plánování učení, respektování, pomoc, podpora, otevřená a pozitivní komunikace, cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání

Informační systémy – úvod do práce s daty

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech • doplní posloupnost prvků • umístí data správně do tabulky • doplní prvky v tabulce • v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný 	<ul style="list-style-type: none"> • data, druhy dat • doplňování tabulky a datových řad • kritéria kontroly dat • řazení dat v tabulce • vizualizace dat v grafu 	5.

OSV – identifikování základních orientačních prvků v textu, cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, rozvoj schopnosti řešit problémy, otevřená a pozitivní komunikace, cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání

VDO – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole

Úvod do informačních systémů

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky • určí, jak spolu prvky souvisí 	<ul style="list-style-type: none"> • systém, struktura, prvky, vztahy 	5.

OSV – rozvoj schopnosti dobře organizovat svůj čas, hledání pomoci při potížích, respektování, pomoc, podpora

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

- uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout, vyslovuje odpovědi na otázky, které se týkají jeho osoby na základě dat
- popíše konkrétní situaci, která vychází z jeho opakované zkušenosti, určí, co k ní již ví
- sestavuje symbolické zápisy postupů
- popíše jednoduchý problém, rozpozná opakující se vzory, používá opakování známých postupů
- v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky
- pro vymezený problém, který opakovaně řešil, zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu data
- najde a spustí známou aplikaci, pracuje s daty různého typu
- popíše bezpečnostní a jiná pravidla stanovená pro práci s digitálními technologiemi

5.4 Člověk a jeho svět

Oblast zahrnuje vyučovací předmět

Prvouka

Vlastivěda

5.4.1 Prvouka

Charakteristika vyučovacího předmětu

Prvouka tvoří elementární úvod do společenských a přírodních věd. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat.

Žáci se učí vnímat lidi, vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat, přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe, svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům, (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Učí se vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- orientaci ve světě informací a k časovému a místním propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

Jsou naplňovány vyhledáváním a tříděním informací, operováním s obecnými symboly a znaky, vytvářením komplexnějšího pohledu na přírodní, společenské a kulturní jevy, samostatným pozorováním a experimentováním, vyvozováním závěrů pro budoucnost

Kompetence k řešení problémů

Jsou naplňovány využíváním získaných poznatků k řešení vzniklých problémů uvážlivým a zodpovědným rozhodováním

Kompetence komunikativní

Jsou naplňovány rozšiřováním slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností

Kompetence sociální a personální

Jsou naplňovány spoluprací v týmu při plnění povinností a společných úkolů přiměřeným prosazováním vlastních názorů a respektováním názorů ostatních, hledáním kompromisů a společných východisek, případným podřízením se názoru většiny

Kompetence občanské

Jsou naplňovány poznáváním a chápáním rozdílů mezi lidmi, kulturami a prostředími, plněním povinností a zadaných úkolů

Kompetence pracovní

Jsou naplňovány utvářením pracovních návyků v jednoduchých samostatných i týmových činnostech

MÍSTO, KDE ŽIJEME

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí
- začlení svou obec (město) do příslušného kraje a oblužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)
- rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy
- popíše a zvládne cestu do školy
- uvede nejvýznamnější místa v okolí svého bydliště a školy

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu
- určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
- rozlišuje mezi náčrt, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli
- vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického
- zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích
- rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

- popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje
- orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany
- řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
- má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě
- uvede pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí
- sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest
- pozná státní symboly České republiky

LIDÉ KOLEM NÁS

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům
- odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

- rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy
- dodržuje základní pravidla společenského chování
- při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně
- projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům
- pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)
- rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení
- rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy
- orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy
- poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

- dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě)
- rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých
- uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy
- používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze
- porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz

- sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů

LIDÉ A ČAS

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije
- uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase
- zná rozvržení svých denních činností
- rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- poznává různé lidské činnosti

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy
- využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek
- rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik
- srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik
- objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách
- uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji
- vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště

ROZMANITOST PŘÍRODY

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- pozoruje, popisuje a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
- roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě
- provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
- pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat
- pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami
- provede jednoduchý pokus podle návodu

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka
- vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období
- zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí
- porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy
- zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat
- stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit
- založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody
- popíše střídání ročních období
- zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí
- zvládá péči o pokojové rostliny a zná způsob péče o drobná domácí zvířata
- chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí
- popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují
- reaguje vhodným způsobem na pokyny dospělých při mimořádných událostech
- provádí jednoduché pokusy se známými látkami

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví
- rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek

- reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

- uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění
- pojmenuje hlavní části lidského těla
- rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných
- uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu
- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek
- reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a k podpoře vlastního zdravého způsobu života
- rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození
- účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob
- uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista
- předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou
- rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc
- uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

- uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu
- rozlišuje jednotlivé etapy lidského života
- uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události
- uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti
- odmítá návykové látky
- ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc
- uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku

Očekávané výstupy:	Učivo:	Ročník:
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • se učí vyznačit v jednoduchém plánu místo svého bydliště a cestu do 	<ul style="list-style-type: none"> • zná cestu do školy a zpět, název školy, významné budovy v obci, učí se 	1.

školy, rozliší možná nebezpečí	nakreslit jednoduchý plánec své cesty do školy, zná jméno učitelky a ředitele školy	
<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi 	<ul style="list-style-type: none"> vztahy mezi rodinnými příslušníky, rodiče, děti, bratr, sestra, babička, teta atd. vypráví o svém domově, bydlišti a okolí, koníčky a záliby 	
<ul style="list-style-type: none"> se učí využívat časové údaje v denním životě, rozlišuje děj minulosti, přítomnosti a budoucnosti 	<ul style="list-style-type: none"> čas v každodenním životě – den, noc, ráno, odpoledne, večer, poznávání hodin, časově zařadí Vánoce a Velikonoce 	
<ul style="list-style-type: none"> se učí pozorovat, popsat a porovnat viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích 	<ul style="list-style-type: none"> rozlišení ročních období v přírodě i v našem životě, vycházky do okolí školy, pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích, umí pojmenovat měsíce a popsat změny v přírodě podle ročních období 	
<ul style="list-style-type: none"> se učí odvozovat význam a potřebu různých povolání a pracovních činností 	<ul style="list-style-type: none"> nejznámější povolání každodenního života, jejich význam pro společnost, povolání rodičů a prarodičů 	
<ul style="list-style-type: none"> se učí zařadit svou obec k okresu, pozoruje a popíše změny v okolí 	<ul style="list-style-type: none"> umí vyprávět o svém domově, zálibách, bydlišti a okolí – les, řeka, pole atd. význam státních svátků (nejznámější), tradice a zvyky v obci, na Moravě 	
<ul style="list-style-type: none"> se seznamuje s významnými rodáky, kulturními či historickými památkami 	<ul style="list-style-type: none"> zná základní údaje z historie a současnosti obce, zná některé místní lidové zvyky a tradice, které se váží ke krajině 	
<ul style="list-style-type: none"> se učí roztrždit některé přírodniny podle nápadných znaků, uvede příklady výskytu organismů ve své lokalitě 	<ul style="list-style-type: none"> zná nejznámější ptáky, domácí zvířata, jejich mláďata, volně žijící zvířata a ptáky, rozlišuje jehličnaté a listnaté stromy, keře, byliny, zemědělské plodiny, zná vybrané běžně pěstované pokojové rostliny, chápe potřebu pravidelné péče o ně 	
<ul style="list-style-type: none"> se učí zásady bezpečného chování (také v dopravě) tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných 	<ul style="list-style-type: none"> zná základní pravidla chování na komunikacích, umí se pohybovat v dopravních prostředcích, umí si najít bezpečné místo pro volný čas, dodržuje základní pravidla pro chodce, umí správně přecházet vozovku, orientovat se v dopravním ruchu zná některé dopravní značky 	
<ul style="list-style-type: none"> umí uplatnit poznatky o sobě, své rodině a činnostech člověka, o zvycích a práci lidí 	<ul style="list-style-type: none"> sdělení základních znalostí o sobě a své rodině, činnosti lidí, práce, zájmy, koníčky 	
<ul style="list-style-type: none"> se učí provádět jednoduché pokusy u známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti 	<ul style="list-style-type: none"> provádění jednoduchých pokusů s vodou – sníh, led, pára, půdou – růst semen 	
<ul style="list-style-type: none"> se chová obezřetně při setkání 	<ul style="list-style-type: none"> správné chování při střetu s cizí osobou 	

s neznámými jedinci, odmítne nepříjemnou komunikaci	– modelové situace, videozáznamy	
<ul style="list-style-type: none"> • se učí požádat o pomoc pro sebe i pro jiné, učí se správně reagovat při mimořádných situacích, učí se čísla záchranného systému a jejich používání 	<ul style="list-style-type: none"> • správné chování při mimořádných situacích – požár, úraz, nehoda, zná telefonní čísla pro krizové situace – 112,150,155,158 	
<ul style="list-style-type: none"> • popíše a zvládne cestu do školy 	<ul style="list-style-type: none"> • cesta do školy 	
<ul style="list-style-type: none"> • dodržuje základní pravidla společenského chování 	<ul style="list-style-type: none"> • pravidla společenského chování 	

Očekávané výstupy:	Učivo:	Ročník:
Žák:		2.
<ul style="list-style-type: none"> • se učí vyznačit v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší nebezpečí 	<ul style="list-style-type: none"> • zná cestu do školy a zpět, název školy, významné budovy v obci, učí se nakreslit jednoduchý plán své cesty do školy, zná jméno učitelky a ředitele školy 	
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi 	<ul style="list-style-type: none"> • vztahy mezi rodinnými příslušníky, rodiče, děti, bratr, sestra, babička, teta atd. vypráví o svém domově, bydlišti a okolí, koníčky a záliby 	
<ul style="list-style-type: none"> • se učí využívat časové údaje v denním životě, rozlišuje děj minulosti, přítomnosti a budoucnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • čas v každodenním životě – den, noc, ráno, odpoledne, večer, poznávání hodin, časově zařadí Vánoce a Velikonoce 	
<ul style="list-style-type: none"> • se učí pozorovat, popsat a porovnat viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích 	<ul style="list-style-type: none"> • rozlišení ročních období v přírodě i v našem životě, vycházky do okolí školy, pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích, umí pojmenovat měsíce a popsat změny v přírodě 	
<ul style="list-style-type: none"> • se učí odvozovat význam a potřebu různých povolání a pracovních činností 	<ul style="list-style-type: none"> • nejznámější povolání každodenního života, jejich význam pro společnost, povolání rodičů a prarodičů 	
<ul style="list-style-type: none"> • se učí zařadit svou obec k okresu, pozoruje a popíše změny v okolí 	<ul style="list-style-type: none"> • umí vyprávět o svém domově, zálibách, bydlišti a okolí – les, řeka, pole atd. význam státních svátků (nejznámější), tradice a zvyky v obci, na Moravě 	
<ul style="list-style-type: none"> • se seznamuje s významnými rodáky, kulturními či historickými památkami, zná některé pověsti nebo báje spjaté s místem, kde žije 	<ul style="list-style-type: none"> • zná základní údaje z historie a současnosti obce, zná některé místní lidové zvyky a tradice, které se váží ke krajině 	
<ul style="list-style-type: none"> • se učí roztřídit některé přírodniny podle nápadných znaků, uvede příklady výskytu organismů ve své lokalitě 	<ul style="list-style-type: none"> • zná nejznámější ptáky, domácí zvířata, jejich mláďata, volně žijící zvířata a ptáky, rozlišuje jehličnaté a listnaté stromy, keře, byliny, zemědělské plodiny, zná vybrané běžně pěstované pokojové rostliny, chápe potřebu pravidelné péče o ně 	
<ul style="list-style-type: none"> • dodržuje zásady bezpečného 	<ul style="list-style-type: none"> • zná základní pravidla chování na 	

chování (také v dopravě) tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	komunikacích, umí se pohybovat v dopravních prostředcích, umí si najít bezpečné místo pro volný čas, dodržuje základní pravidla pro chodce, umí správně přecházet vozovku, orientovat se v dopravním ruchu, zná některé značky	
<ul style="list-style-type: none"> • umí uplatnit poznatky o sobě, své rodině a činnostech člověka, o zvycích a práci lidí 	<ul style="list-style-type: none"> • sdělení základních znalostí o sobě a své rodině, činnosti lidí, práce, zájmy, koníčky 	
<ul style="list-style-type: none"> • se učí provádět jednoduché pokusy u známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • provádění jednoduchých pokusů s vodou – sněh, led, pára, půdou – růst semen 	
<ul style="list-style-type: none"> • se chová obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne nepříjemnou komunikaci 	<ul style="list-style-type: none"> • správné chování při střetu s cizí osobou – modelové situace, videozáznamy 	
<ul style="list-style-type: none"> • se učí požádat o pomoc pro sebe i pro jiné, učí se správnému způsobu komunikace s operátory tísňových linek, adekvátně reaguje na pokyny dospělých při mimořádných situacích 	<ul style="list-style-type: none"> • správné chování při mimořádných situacích – požár, úraz, nehoda, zná telefonní čísla pro krizové situace – 112,150,155,158 	
<ul style="list-style-type: none"> • projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům 	<ul style="list-style-type: none"> • etické chování vůči spolužákům různých menšin 	
<ul style="list-style-type: none"> • zná rozvržení svých denních činností 	<ul style="list-style-type: none"> • režim dne 	
<ul style="list-style-type: none"> • pozná různé lidské činnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • každodenní práce doma, na zahradě 	
<ul style="list-style-type: none"> • pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny, pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami 	<ul style="list-style-type: none"> • ovoce, zelenina, dřevina, bylina 	
<ul style="list-style-type: none"> • pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat 	<ul style="list-style-type: none"> • domácí a volně žijící zvířata 	

Očekávané výstupy:	Učivo:	Ročník:
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí 	<ul style="list-style-type: none"> • zná cestu do školy a zpět, název školy, významné budovy v obci, umí nakreslit jednoduchý plán své cesty do školy i centra obce, orientuje se v plánu obce, umí určit vedlejší a hlavní světové strany 	3.
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi 	<ul style="list-style-type: none"> • vztahy mezi rodinnými příslušníky – rodiče, děti, bratr, sestra, babička, teta atd. vypráví o svém domově, bydlišti a okolí, koníčky a záliby 	
<ul style="list-style-type: none"> • využívá časové údaje v denním životě, rozlišuje děj minulosti, přítomnosti a budoucnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • čas v každodenním životě – den, noc, ráno, odpoledne, večer, poznávání hodin, převody jednotek času – minuta, hodina, den, umí časově zařadit Velikonoce a Vánoce, 	

	rozlišuje minulost, přítomnost a budoucnost	
<ul style="list-style-type: none"> • Pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích 	<ul style="list-style-type: none"> • rozlišení ročních období v přírodě i v našem životě, vycházky do okolí školy, pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích, umí pojmenovat měsíce, roční období, změny v přírodě 	
<ul style="list-style-type: none"> • seznamuje se s vývojem člověka a jeho růstem, poznává části těla, pečuje o své zdraví, učí se zdravým návykům 	<ul style="list-style-type: none"> • dodržuje základní hygienické návyky, zná základy správné životosprávy – výživa, vitamíny, péče o chrup, umí pojmenovat části lidského těla, režim dne, význam sportu v našem životě 	
<ul style="list-style-type: none"> • reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech, zná důležitá telefonní čísla 	<ul style="list-style-type: none"> • správné chování při mimořádných situacích – požár, úraz, nehoda, učí se poskytnout základy první pomoci, zná telefonní čísla záchranného systému – 112,150,155,158 	
<ul style="list-style-type: none"> • odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností 	<ul style="list-style-type: none"> • zná povolání svých rodičů i ostatní povolání a jejich význam pro společnost 	
<ul style="list-style-type: none"> • zařadí svou obec do příslušného kraje, pozoruje a popíše změny v okolí 	<ul style="list-style-type: none"> • naše obec, okres, kraj, začlenění do Moravskoslezského kraje, rozdíly mezi obcí a městem 	
<ul style="list-style-type: none"> • zná významné rodáky, kulturní a historické památky 	<ul style="list-style-type: none"> • zná základní údaje z historie a současnosti obce, zná některé lidové zvyky a tradice 	
<ul style="list-style-type: none"> • získává základy ekologické výchovy, roztrídí některé přírodniny podle nápadných znaků, uvede příklady výskytu organismů ve své lokalitě 	<ul style="list-style-type: none"> • rozdělení živočichů – savci, ptáci, obojživelníci, ryby, hmyz, umí vyjmenovat hlavní rozlišovací znaky a popsat stavbu těla, zná, čím se liší rozmnožování jednotlivých skupin, rozlišuje hospodářská a domácí zvířata, přírodní společenstva- louka, les, rybník, zná vybrané druhy plodů, semen, jejich význam – živá a neživá příroda, zná vybrané kvetoucí a nekvetoucí rostliny a dřeviny, léčivé rostliny, jedlé, nejedlé a jedovaté houby, má povědomí o ochraně životního prostředí 	
<ul style="list-style-type: none"> • dodržuje zásady bezpečného chování (také v dopravě) tak aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných 	<ul style="list-style-type: none"> • zná základní pravidla chování na komunikacích, umí se pohybovat v dopravních prostředcích, umí si najít bezpečné místo pro volný čas, dodržuje základní pravidla chodce, umí správně přecházet vozovku, orientovat se v dopravním ruchu, rozlišuje dopravní značka i dopravní prostředky, zná složení a výbavu 	

	jízdního kola	
<ul style="list-style-type: none"> • umí uplatnit poznatky o sobě, své rodině a činnostech člověka, o zvycích a práci lidí, porovnává minulé a současné 	<ul style="list-style-type: none"> • umí vyprávět o svém domově, rodině, kamarádech, zálibách, koníčcích, bydlišti a okolí –les, řeka, pole, zná význam státních svátků (nejznámější), tradice a zvyky v obce a na Moravě 	
<ul style="list-style-type: none"> • provádí jednoduché pokusy u známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti, změří základní veličiny 	<ul style="list-style-type: none"> • provádění jednoduchých pokusů s vodou – sníh, led, pára, půdou – růst semen, rostlin, mikroby 	
<ul style="list-style-type: none"> • chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne nepříjemnou komunikaci 	<ul style="list-style-type: none"> • správné chování při střetu s cizí osobou – modelové situace, trénink komunikace na telefonních číslech 112,150,155,158 	

Průřezová témata

OSV - prolíná celý vyučovací proces, především učivo o člověku, mezilidských vztazích

VDO - v tématech věnovaných domovu, vlasti

VMEGS - realizována v poznacích o aktuálních událostech v obci, regionu, vlasti

MKV - uvědomění si kulturní a společenské identity, odlišnosti jednotlivců nebo společenských či etnických skupin, jejich pochopení a tolerance k nim

EV - poznávání krajiny, pozorování a hodnocení přírodních jevů, vlivu člověka na tvorbu a ochranu životního prostředí

MV - pozorování vlivu médií na život jednotlivce i společnosti

5.4.2 Přírodověda

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět rozpracovává a systematizuje poznatky z přírodovědných témat vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět.

Ve 4. ročníku je dotován 2 vyučovacími hodinami. V 5. ročníku je dotován 2 hodinami týdně.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí především tím, že vedou žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduchých samostatných a týmových činnostech
- orientaci ve světě informací, jejich aktivnímu vyhledávání
- rozšiřování slovní zásoby, především o odborné pojmy z oblasti přírodních věd, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech
- poznávání a chápání rozdílů, podobností mezi organismy, přirozenému vyjadřování vztahů k nim, okolnímu prostředí i sobě navzájem
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě a k hledání možností aktivního uplatnění při její ochraně
- objevování a poznávání zajímavých jevů a všeho, co by se mu mohlo v budoucnu líbit
- poznávání podstaty zdraví, aktivnímu uplatňování zdravého životního stylu, rozhodování a chování v situacích ohrožujících své zdraví i ostatních

Tematický okruh Rozmanitost přírody

Očekávané výstupy:	Učivo:	Ročník:
---------------------------	---------------	----------------

<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v základních vlastnostech vzduchu • založí jednoduchý pokus, popíše postup a výsledek • chápe význam vzduchu jako jednu základních podmínek života a jeho vzniku na Zemi • pozoruje a popíše změny v ovzduší během roku • uvědomuje si vliv člověka na současný stav ovzduší a zamýšlí se nad možnostmi jeho ochrany • orientuje se v základních pojmech souvisejících s vodou • chápe význam vody pro život • rozlišuje skupenství vody • založí jednoduchý pokus, snaží se popsat postup a výsledek • uvědomuje si nutnost ochrany čistoty vod, zamýšlí se nad možnostmi své aktivní pomoci • popíše znečišťovatele ve svém okolí • chápe význam vybraných hornin pro průmysl • má povědomí o vzhledu a nejvýznamnějších lokalitách těžby hornin • chápe význam vybraných nerostů pro průmysl • má povědomí o vzhledu a lokalitách těžby • chápe význam půdy pro živé organismy • orientuje se v základních druzích půd a jejich využití • na základě pozorování porovnává a třídí rostliny do základních skupin • využívá atlasy, klíče • chápe význam rostlin pro živočichy a člověka • všimá si významu rostlin pro zdravé životní prostředí • zamýšlí se nad ekologickým pěstováním rostlin • provádí jednoduchá pozorování a pokusy, popíše postup a výsledek • uvědomuje si závislost rostlin na neživých přírodních • má povědomí o zvláštních 	<ul style="list-style-type: none"> • vzduch • vlastnosti, formy, složení, význam, proudění, podnebí, počasí, čistota • voda • složení, vlastnosti, skupenství, vodstvo na Zemi, koloběh, význam, druhy • výchova ke zdraví • horniny • hospodářsky významné, vznik, výskyt, využití • nerosty • vznik, výskyt, využití • půda • složení, význam, druhy • rostliny a houby • znaky života, průběh života potřeby, stavba těla, třídění, význam 	<p>4.</p>
--	---	-----------

<p>rostlinných společenstvech ve specifických oblastech na Zemi</p> <ul style="list-style-type: none"> • pozná rostliny ohrožující zdraví člověka a dovede se před nimi chránit • pozná základní druhy léčivek a jejich účinek 		
--	--	--

Tematický okruh Člověk a jeho zdraví

Očekávané výstupy:	Učivo:	Ročník:
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí funkci jednotlivých orgánových soustav, pojmenuje orgány • rozlišuje jednotlivé etapy lidského života, orientuje se ve vývoji dítěte před a po narození • účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob • využívá poznatků o lidském těle o vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života • využívá poznatků k podpoře vlastního zdravého způsobu života • chápe význam rodiny pro zdravý vývoj dítěte • orientuje se v pojmech početí, pohlavní orgány, jednoduchým způsobem popíše • má povědomí o biologických změnách v dospívání, o intimní hygieně 	<ul style="list-style-type: none"> • lidské tělo • tělesné soustavy • vývoj jedince • životní projevy a funkce • sexuální výchova rodina, partnerství • dospívání • nebezpečné sexuální chování • výchova ke zdraví • péče o zdraví zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim, nemoci přenosné a nepřenositelné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (Hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poranění, osobní, intimní a duševní hygiena 	<p>5.</p>

<p>přírody a činností člověka</p> <ul style="list-style-type: none"> • sluneční soustava, poznatky o planetách • Země, Měsíc, pohyby a gravitace • podnebné pásy • pozorování živočichů a rostlin 	<ul style="list-style-type: none"> • vesmír • gravitační síla, ochranný obal Země, počasí a podnebí • rozmanitost přírody význam botanických zahrad 	
---	--	--

Průřezová témata jsou naplňována vzdělávacím obsahem:

OSV - je naplňována prostřednictvím témat směřujících k sebepoznání, sebepojetí, seberegulaci, k udržení psychickému zdraví v učivu o člověku.

MKV - je naplňována prostřednictvím učiva o rasách, etnikách, učí toleranci a respektování odlišností jednotlivců, příslušníků menšin i ras.

EV - výchova je naplňována prostřednictvím pozorování, vnímáním a hodnocením přírodních jevů, vlivů člověka na přírodu, přispívá k aktivnímu, citlivému, odpovědnému přístupu k životnímu prostředí a jeho ochraně.

5.4.3 Vlastivěda

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět využívá tematické okruhy **Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás a Lidé a čas**. Ve 4. ročníku je dotován dvěma hodinami týdně. V 5. ročníku je dotován dvěma hodinami týdně.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Žák vyhledává a třídí potřebné informace, operuje s termíny, znaky a symboly používanými při práci s mapou, vytváří si postupně komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy ve společnosti

Kompetence k řešení problémů

- Žák je schopen podle svých možností rozpoznat, samostatně vyřešit, popřípadě vyhledat informace vhodné k řešení problému

Kompetence komunikativní

- Žák se snaží o jasnou formulaci myšlenek, argumentaci, seznamuje se s různými typy textů, záznamů a obrazových materiálů

Kompetence sociální a personální

- Žák prohlubuje schopnost spolupráce ve skupině, respektuje názory jiných a zároveň je schopen objasnit ve skupině vlastní názor

Kompetence občanské

- Žák chápe základní principy soužití ve společnosti, seznamuje se se základními zákony, právy a povinnostmi, projevuje zájem o kulturní a historické dědictví, tradice, zamýšlí se nad ochranou kulturních a společenských hodnot

Kompetence pracovní

- Žák používá bezpečně pomůcky a nástroje při realizaci vlastivědných projektů a práci v terénu, všímá si změn životního prostředí působením člověka, zamýšlí se nad možnostmi a dostatečností ochrany kulturních a společenských hodnot

Kompetence digitální

- Volba postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu k získávání a vyhledávání a kritickému posuzování informací (jednoduché hry a vzdělávací programy, práce s matematickými prostředími).
- Získávání, vyhledávání a kritické posuzování informací a digitálního obsahu (zvyky, tradice, návštěvy galerií, vyhledávání podkladů z encyklopedií a internetu, posuzování vhodnosti zdrojů informací, tvorba online map).
- Chápání významu digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamování se s novými technologiemi, kritické hodnocení jejich přínosů a reflektování rizik jejich využívání (historie, současnost a využití digitálních technologií, pravidla telefonování a komunikace na tísňových linkách, vliv reklamy)
- Etické jednání při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí (pravidla elektronické komunikace)
- Předcházení situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat (pravidla pro bezpečnou komunikaci s hesly)
- Seznámení se s novými digitálními technologiemi (druhy digitálních technologií)

Očekávané výstupy:	Učivo:	Ročník:
Tematický okruh Lidé a čas Žák <ul style="list-style-type: none">• orientuje se v čase• pracuje s kalendářem• chápe pojmy rok, století, letopočet, epocha• orientuje se v hlavních reáliích minulosti• seznamuje se se způsobem života, bydlení a práce v minulosti• k získávání informací využívá podle svých schopností muzeí, archivů• orientuje se v oborech zkoumajících minulost• seznamuje se s historií vzniku lidstva od pravěku po 20. století	<ul style="list-style-type: none">• orientace v čase• opakování učiva z 1. období• pravěk• starověk• středověk• novověk• 20. století	4.

<p>Tematický okruh Lidé kolem nás Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • chápe pojem rodina, můj domov, odpovědnost rodičů, generace • člověk mezi lidmi – pravidla slušného chování • chápe nutnost dodržování zákonů • rozlišuje zákonodárnou a výkonnou moc • orientuje se v právních institucích • zná svá práva a povinnosti • listina základních práv a svobod • práva dětí • linky bezpečí, týrání, zneužívání • rozpoznává ve svém okolí porušování • zákonů, lidských práv a principů demokracie • orientuje se v základních formách vlastnictví • chápe význam a používání peněz dnes a v minulosti • seznamuje se s různými formami skupinového soužití • vyvozuje nutnost sdružování, jako základní lidskou potřebu • rozpoznává kulturní instituce a způsoby jejich využívání • aktivně využívá kulturní instituce ve své obci • zná pojem nová Evropa, EU – výhody, nevýhody, symboly, kulturní památky Evropy • zná názvy, instituce a orgány celosvětových organizací • chápe význam OSN, NATO, UNESCO... a nezbytnost naší účasti v nich z hlediska historického i ekonomického • člověk a planeta Země, životní prostředí, recyklace, vyspělé státy a chudé země, migrace, vojenské konflikty 	<ul style="list-style-type: none"> • rodina dříve a dnes, domov, • prosba, omluva, poděkování • chování na veřejnosti • právo a spravedlnost, zákonodárství • vlastnictví • finanční gramotnost • peníze, majetek • soužití ve společnosti • služby, spolky, strany, církve • kultura • další státy EU • instituce EU, státy EU 	<p>4.</p>
--	---	-----------

Vlastivěda 5. ročník

Rozpracovává učivo oboru **Člověk a jeho svět** v okruzích **Lidé kolem nás, Místo, kde žijeme** zaměřené na oblast ČR a na oblast Evropy a celého světa.

Je dotována 2 hodinami týdně.

Očekávané výstupy:	Učivo:	Ročník:
<p>Tematický okruh Místo, kde žijeme</p> <p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • se snaží o komplexní shrnutí základních poznatků • poznává základní přírodní podmínky • poznává základní atributy státnosti • vyvozuje spjatost se životem v naší vlasti • seznamuje se s přírodními podmínkami, průmyslovými centry • zprostředkovává ostatním vlastní zkušenosti a zážitky z cizích zemí • získává základní poznatky o EU a jejich institucích, členských státech • seznamuje se s přírodními podmínkami, státností, městy, průmyslem • hledá souvislosti v životě různých evropských etnik, společenství • chápe historickou svázanost evropských států • poznává světové kontinenty a jejich názvy • orientuje se v přírodních podmínkách • vytyčuje nejvýznamnější státy a jejich hlavní města • aktivně vyhledává zajímavé informace o přírodních jevech a společenských událostech ve světě 	<ul style="list-style-type: none"> • Mapy • Krajina kolem nás – povrch, vodstvo, podnebí, počasí, půdy, rostlinstvo, živočišstvo, vliv krajiny na život • Naše vlast - stát, povrch, nerostné bohatství, vodstvo, podnebí, počasí • lesy, ochrana přírody • města, zemědělství, průmysl, lesy • Kraje ČR • Evropa a svět • světadíly, oceány • sousední země • největší evropské státy • Alpy, Středozemní moře • Evropská unie 	5.

Průřezová témata

VDO - v tématech zaměřených na vztah k domovu a vlasti – okruhy principy demokracie, formy participace občanů v politickém systému, občanská společnost a stát

VMEGS - v poznatcích o událostech v obci, regionu a vlasti

MKV - realizována uvědomováním si kulturní identity, tradic a společenských hodnot vlastních i příslušníků jiných etnik v naší zemi

EV - realizována poznáváním krajiny, lidských aktivit v krajině a jejich vlivu na životní prostředí, utvářením vztahu k životnímu prostředí a jeho ochraně

MV - realizována pozorováním a hodnocením vlivu médií na život jednotlivce i celé společnosti

5.5 Umění a kultura

Charakteristika vzdělávací oblasti

Oblast zahrnuje vyučovací předměty:

Hudební výchova

Výtvarná výchova

5.5.1 Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Časová dotace činí jednu hodinu v každém ročníku. Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu.

Klíčové kompetence

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které v předmětu hudební výchova směřují k utváření klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

- vést žáky k tomu, aby se naučili rozumět obecně používaným termínům hudební oblasti a aby s nimi dovedli zacházet,
- učit je chápat umění a kulturu v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence
- podporovat u žáků vlastní tvorbu a tím jim umožnit jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k tomu, aby při svém hodnocení umění postupovali uvážlivě, tak aby svůj názor byli schopni obhájit
- předkládat žákům dostatečné množství estetických prožitků a poskytnout dostatek prostoru k tomu, aby si uvědomili, že různí lidé vnímají stejnou věc různě

Kompetence komunikativní

- vést žáky k tomu, aby vnímali i mimojazykové vyjadřování a aby sami tuto komunikaci využívali
- ukázat jim, že vyslechnout názor druhých lidí na společně prožitý estetický prožitek a vhodně na něho reagovat může být přínosem
- poskytnout dětem dostatečný prostor k jejich vlastnímu uměleckému projevu

Kompetence sociální a personální

- vysvětlit a vybudovat zásady chování na kulturních akcích
- na základě respektování názorů každého žáka budovat v dětech sebedůvěru

Kompetence občanské

- vysvětlit žákům potřebu respektovat, chránit a oceňovat naše tradice a kulturní a historické dědictví
- vést žáky k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- budovat v dětech pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost
- vést žáky k tomu, aby se aktivně zapojovali do kulturního dění

Kompetence pracovní

- vysvětlit žákům, jak správně používat svůj hlas a hudební nástroje a jak o ně pečovat
- objasnit jim základní pravidla pro grafický záznam hudby
- vést je ke správné manipulaci s hudebními nástroji

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase

- rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem
- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře
- reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
- rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
- rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- žák
- zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty
- správně a hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmicizaci říkadel i při zpěvu
- reaguje pohybem na tempové a rytmické změny
- rozliší sílu zvuku
- pozorně vnímá jednoduché skladby

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti
- realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not
- využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché, popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní
- rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby
- vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace
- rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny
- ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- žák
- zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem
- propojí vlastní pohyb s hudbou
- doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje
- odliší tóny podle výšky, síly a barvy
- pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb
- správně hospodaří s dechem při interpretaci písní
- frázování

Hudební výchova

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase 	<ul style="list-style-type: none"> rozvoj hlavového tónu uvolněné zpívání, správné držení těla správné dýchání, správné tvoření tónu a správná výslovnost zpěv jednoduchých písní v rozsahu – c1- a1 s důrazem na správné dýchání a výslovnost zpěv libovolných písní v rozsahu – c1- h1 s důrazem na sledění prvního tónu a na správné dýchání společně zpívá 10 libovolných písní v rozsahu c1-c2 s důrazem na prodlužování výdechů a na vázání tónů a hlavový tón 	1. - 3.
<ul style="list-style-type: none"> rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem 	<ul style="list-style-type: none"> hudební hry (deklamace říkadel, hra na ozvěnu) hra na tělo (tleskání, luskání a pleskání) rytmizace a melodizace říkadel 	1. - 3.
<ul style="list-style-type: none"> využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře 	<ul style="list-style-type: none"> hra nejjednodušších doprovodů na Orffovy nástroje doprovod skladby rytmickým doprovodem na první dobu doprovod skladby rytmickým doprovodem dle celé, půlové a čtvrt'ové noty 	1. - 3.
<ul style="list-style-type: none"> pozná barvu jednotlivých hudebních nástrojů a jejich hudební roli 	<ul style="list-style-type: none"> flétna, klavír, kytara, housle, Orffovy nástroje trubka, kontrabas, klarinet, pozoun, baskytara, velký a malý buben violoncello, akordeon, lesní roh, tuba 	1. 2. 3.
<ul style="list-style-type: none"> reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie 	<ul style="list-style-type: none"> pohybový doprovod znějící hudby hra na tělo (tleskání, luskání a pleskání) rozlišování tempa – pomalé/rychlé taktování dvoudobého taktu 	1. - 3. 2. 3.

<ul style="list-style-type: none"> • ovládá taneční krok 	<ul style="list-style-type: none"> • v pochodovém rytmu vytvoří vlastní taneční kreaci • ovládá poskočný krok, držení při tanci • pohybuje se na místě ve $\frac{3}{4}$ a $\frac{2}{4}$ taktu 	1. 2. 3.
<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v jednoduchém zápisu skladby 	<ul style="list-style-type: none"> • notová osnova, houslový klíč, takt $\frac{2}{4}$ a $\frac{3}{4}$ nota: čtvrtě, osminová, půlová a celá + pomlky • seznámení s názvy not c1 – h1 • zápis not c1- a1 	1. - 3.
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby 	<ul style="list-style-type: none"> • výrazové prostředky v hudbě • rozlišování vlastností tónu • poznávání vzestupné a sestupné melodie 	1. - 3.
<ul style="list-style-type: none"> • rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje; odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální; chápe roli posluchače 	<ul style="list-style-type: none"> • hudební styly a žánry, hudba vážná, lidová a umělá • z několika poslouchaných skladeb vybere, které se mu líbí a proč • rozeznávání hudby složené k různým účelům- ukolébavka, pochod, státní hymna • rozeznávání instrumentální a vokální hudby, vícehlas, sólo, hudební doprovod, orchestr • rozeznávání lidové, klasické (vážné), slavnostní a populární hudby 	1. - 3.
<ul style="list-style-type: none"> • zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti 	<ul style="list-style-type: none"> • společně zpívá 10 libovolných písní v rozsahu c1 – d2 s důrazem na prodlužování výdechů a na vázání tónu a hlavový tón 	4. - 5.
<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje 	<ul style="list-style-type: none"> • orientace v notovém (grafickém) záznamu jednoduché melodie v rozsahu c1 – a1, její reprodukce • nota s tečkou • orientace v notovém (grafickém) záznamu jednoduché melodie v rozsahu c1 – d2, její reprodukce 	4. 5.
<ul style="list-style-type: none"> • využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní 	<ul style="list-style-type: none"> • hra na hudební nástroje - reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten apod. • doprovázení písně jednotlivými tóny ve správném rytmu • doprovázení písně se spolužákem ve dvojhlasu 	4. - 5.

<ul style="list-style-type: none"> rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby. 	<ul style="list-style-type: none"> rozlišení hudby vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidského hlasu a hudebního nástroje seznamování s hudebními styly a žánry- hudba taneční, pochodová, populární, ukolébavka apod. 	4. - 5.
<ul style="list-style-type: none"> pozná barvu jednotlivých hudebních nástrojů a seřadí je podle typu 	<ul style="list-style-type: none"> nástroje strunné, bicí, dechové (žesťové a dřevěné) poslech a porovnání tradičních nástrojů jiných zemí 	4. - 5.
<ul style="list-style-type: none"> vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace 	<ul style="list-style-type: none"> rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace - s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod zdůraznění těžké doby v rytmickém doprovodu hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď) jednodílná písňová forma improvizované mluvení do jednoduchého rytmu (rap atd.) 	4. - 5.
<ul style="list-style-type: none"> rozpozná v proudu znějící hudby některé z určitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metro rytmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny 	<ul style="list-style-type: none"> kvalita tónů - délka, síla, barva, výška vztahy mezi tóny - souzvuk, akord. hudební výrazové prostředky a hudební prvky- rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu) 	4. - 5.
<ul style="list-style-type: none"> poslechem známých ukázek skladatelů nejznámějších hudebních děl získává vztah k umění 	<ul style="list-style-type: none"> Smetana, Dvořák, Janáček, Mozart, Bach, Beethoven, Ježek a pod. v různých médiích nalezne nové hudební ukázky, které ho zajímají 	4. - 5.
<ul style="list-style-type: none"> ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace 	<ul style="list-style-type: none"> z kulturního přehledu vybere hudební pořady, které by chtěl navštívit referáty o oblíbených hudebních skupinách taktování ve tříčtvrt'ovém a celém rytmu pohybový doprovod znějící hudby - dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance (sousedská, menuet, polka) 	4. - 5.

	<ul style="list-style-type: none"> • pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby - pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků • orientace v prostoru - pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách 	
<ul style="list-style-type: none"> • propojuje somatické dovednosti a kombinuje je za účelem vyjádření vnitřních stavů a emocí vlastních i určité postavy 	<ul style="list-style-type: none"> • herní dovednosti – hry na vyjadřování vlastních pocitů, krátké dramatické scény – dabing 	4. - 5.
<ul style="list-style-type: none"> • pracuje ve skupině na vytvoření menšího inscenačního útvaru a využívá při tom různých výrazových prostředků 	<ul style="list-style-type: none"> • dramatická situace, příběh, improvizované situace • využití činoherních i loutkářských prostředků 	4. - 5.
<ul style="list-style-type: none"> • reflektuje svůj zážitek z dramatického díla (divadelního, filmového, televizního, rozhlasového). 	<ul style="list-style-type: none"> • recepcce a reflexe dramatického umění 	4. - 5.

5.5.2 Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Hodinová dotace činí jednu hodinu v 1. – 3. ročníku a dvě hodiny ve 4. a 5. ročníku.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

zahrnují především schopnost plánování práce, efektivnost postupů. Při tvůrčí práci využívá žák získané informace vzájemně je porovnává, třídí, nachází souvislosti – učí se systematizaci poznatků metodou experimentování, pozorování a vlastní tvorby.

Kompetence k řešení problémů vedou k rozpoznávání příčin problému, jeho pochopení a následná volba nejvhodnějšího řešení výtvarného problému pak vedou k objevování nových, originálních cest a řešení. Ve vztahu k okolí se rozvíjí míra zodpovědnosti, schopnost obhájit vlastní cestu tvorby, samostatnost v rozhodování – např. volba výtvarných prostředků, postupů, námětů.

Kompetence komunikativní zahrnuje schopnost obhájit svůj názor či postup, naslouchat názorům ostatních, jasně a věcně se vyjadřovat. Především v úvodní, motivační části, ale i v závěru, během hodnocení a posuzování různých interpretací, musí mít každý dostatek prostoru pro své vyjádření.

Kompetence sociálně personální zahrnují schopnost práce v týmu a uvědomění si jejich výhod. Práce ve skupinách, dvojicích, či celokolektivní, v různých prostředích, rozvíjí vzájemný respekt, pomoc, a ohleduplnost, na druhou stranu zdravou míru sebedůvěry a sebedůvěry jako základ utváření dobrých mezilidských vztahů, založených na rovnoprávnosti a důstojnosti.

Kompetence občanské rozvíjí pozitivní postoj k umění, kulturnímu a historickému dědictví, tradicím. Proces tvorby nutí žáka k vzájemné tolerantnosti, dodržování společenských norem. Využívání netradičních materiálů při tvůrčí činnosti nutí k úvahám o hospodaření s odpady, ochraně životního prostředí.

Kompetence pracovní zahrnují používání nástrojů a materiálů, dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci. Osvojováním různých technik se rozvíjí manuální zručnost a pěstuje pracovní morálka.

1. období - charakteristika

Komplexní předmět spojující dva převážně činnostní obory základního vzdělávání, blízké svou tematikou, materiálově i řadou technik. Spojení výtvarných a pracovních aktivit umožňuje sloučit dvě vyučovací jednotky do jednoho dvouhodinového bloku. Zvláště při výtvarných činnostech se tak nemusí žák ani pedagog stresovat omezeným časem a zkracovat či vypouštět důležité části hodiny.

Měsíční časová dotace je přizpůsobena tak, aby zahrnula v plné míře obě oblasti. Jeden blok je věnován čistě výtvarným činnostem – osvojování nové techniky, experimentování, tematické malbě a kresbě... Dva bloky zahrnují integrované činnosti výtvarně pracovní (z oblasti Člověk a svět práce jde o části Práce s drobným materiálem a Konstrukční činnosti). Jeden blok je tvořen čistě pracovními činnostmi (Pěstitelské práce a Příprava pokrmů), popřípadě výjimečnými aktivitami z obou oborů (návštěva výstavy, soutěž, vycházka spojená se sběrem materiálu, exkurze...)

Toto členění umožňuje koncipovat výtvarné či výtvarně pracovní projekty, a tím postupovat do dalších vzdělávacích oborů. Získáme dost času na objevování, hledání souvislostí, nových vztahů, promýšlení problémů do hloubky i nenásilné začleňování průřezových témat.

Vyučovací blok lze rozdělit do tří stěžejních částí, přičemž není předepsáno, kolik času je třeba věnovat dané části. Úvod bloku zahrnuje především vhodnou motivaci, ať už předloženou vyučujícím, či vyvozenou žáky. Měla by navodit tvůrčí atmosféru, probudit zvědavost a iniciativu. Cíl ani technika by nejsou zcela závazné a striktní (kromě výtvarných etud, kdy si mají žáci osvojit novou dovednost, či objevit nové vztahy a použití výtvarných prvků). V tomto období dítě ještě nemá tak širokou zásobu možností, tvorby, proto je vhodné vyvodit více možností řešení, aby si dítě zvolilo, co nejlépe vyhovuje jeho utvářejícímu se výtvarnému typu. Obzvláště je třeba ocenit, když si dítě zvolí zcela zvláštní, originální cestu. Vlastní tvorba zpravidla tvoří stěžejní část bloku. Měla by být samostatná (pokud nejde o práci ve skupině), bez zasahování okolí. Vyučující pouze poradí, navede, ukáže chybu, nepřekresluje, neopravuje, nedodělává – učíme samostatnosti, cílevědomosti, překonávání překážek.

Závěr bloku má poskytnout dostatek času k dialogu nad pracemi, ke sdělení pocitů, dojmů, svého záměru, obhajoby vlastních postupů. Je to i vhodná doba pro začlenění průřezových témat, hledání oborových přesahů a souvislostí, povzbuzení do dalších aktivit. Měsíční bloky mohou být propojeny do řad či projektů, zastřešeny nosným tématem, uchopitelným z mnoha stran a pohledů, často korespondujícím s právě probíraným učivem prvouky.

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ
- v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace
- vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky

- interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností
- na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

- zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu
- rozpoznává, pojmenovává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)
- uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům

Očekávané výstupy – 2. období
žák

- při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)
- užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a sochařský postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model
- při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy
- nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě
- osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)
- porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace
- nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

- uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr
- rozlišuje, porovnává, třídí a pojmenovává linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)
- při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie
- vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla

Očekávané výstupy:	Učivo:	Ročník:
--------------------	--------	---------

<p>Výpověď a skutečnost Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • barevně vyjadřuje prožitky, atmosféru, volí vhodné barvy, rozlišuje základní druhy přírodních struktur, vkusně je dotváří, či kombinuje, přenáší povrchovou strukturu • rozvíjí pozorovací schopnosti a snaží se o realistické zachycení věci • pokouší se zachytit pohyb s nástrojem • rozvíjí pozorovací schopnosti • zobrazuje dějové celky a využívá poznatky o míchání barev • seznamuje se se základními pravidly kompozice, pokouší se zachytit proporce postavy v prostoru či ploše • pokouší se jednoduše spojovat prvky • snaží se postihnout základní proporce, tvar a barvu předmětu i jeho pozadí • zachycuje důležité detaily z hlediska funkčnosti • snaží se o zpřesňování při vyjádření skutečnosti • využívá poznatky o míchání barev <ul style="list-style-type: none"> • uvědoměle vytváří proporce postav a prostředí podle svých schopností • seznamuje se s proporcemi hlavy • objevuje význam rozmístění tvarů v obličejí na výraz • vyjadřuje růst, větvení kresbou i malbou • rozlišuje přírodní a umělé formy • srovnává předměty stejného charakteru i funkce • nalézá a vytváří symetrii objektů jednoduchými technikami <p>Hry</p> <ul style="list-style-type: none"> • odhaluje vlastnosti barev – krycí, řídké, husté a transparentní, rozlišuje barvy teplé, studené, světlé, tmavé • zkouší namíchat druhotné barvy, rozlišuje pojem kresba a malba • zná základní prostředky kresby, vhodně je vybírá a kombinuje • kombinuje kresbu a malbu • zvládá přiměřeně míchání barev, seznamuje se s vlastnostmi barev na různých podkladech, využívá 	<ul style="list-style-type: none"> • vyjádření vlastního prožitku vyhodnoceného děje • výtvarné vyprávění • pozorování a výběr přírodních struktur a jejich dotváření, přenos, kombinace • pozorování tvarů a funkcí věcí, jejich zobrazení, motorika pohybu, její grafická podoba • vyjádření vlastního prožitku • kombinace a rozmístění prvků v ploše, proporční vztahy • výtvarné vyprávění • sběr a dotváření přírodnin, kombinování, shlukování plošné i prostorové • předměty kolem nás • činnost člověka v prostředí • portrét • růst • lidské výtvořky • zapouštění, míchání a překrývání barev • symbolika barev • barvy druhotné • linie jako východisko kresby náhodné a • kolorovaná kresba • barva • malba do mokrého podkladu, míchání, ředění, zpřesňování • linie • přítlak, šrafování, vlnění, odlehčení, měkké kresebné prostředky, roztírání • barvy základní, druhotná, lomená • linie, násobení linie • plocha • ilustrace, hračka • ilustrace, loutka, hračka • práce s ilustrací • životní styl • příležitostný kontakt s výtvarným uměním 	<p>1. – 3.</p> <p>3.</p> <p>2.</p> <p>3.</p> <p>1.</p>
---	--	--

<p>kontrastu světlé a tmavé plochy při tvorbě krajiny, osvojuje si dovednosti při práci s linií</p> <ul style="list-style-type: none"> • snaží se vhodně používat druhy čar • objevuje nové netradiční kresebné prostředky – dřívka, špejle ... • používá kombinované techniky • rozlišuje a používá barvy základní a druhotné • pozoruje vliv lomených barev na atmosféru • aktivně pracuje s lomenými barvami při vyjádření určitého dojmu • dále prohlubuje dovednosti při uplatňování různých druhů linií • využívá násobení linie při zpřesňování kresby 		<p>2. 3.</p>
<p>Výtvarná kultura</p> <ul style="list-style-type: none"> • pozná ilustrace nejznámějších výtvarníků pro děti, rozlišuje pojmy hračka, loutka • pojmenuje všechny výtvarné prostředky, které používá • aktivně pracuje s ilustracemi, pokouší se o volnou parafrázi, vytváří jednoduché loutky • rozlišuje maňaska • seznamuje se s pojmem tradiční hračka • odhaluje výtvarné prostředky • vymezuje pojem grafika • seznamuje se s dalšími ilustrátory a jejich tvorbou • učí se rozlišovat malířství, sochařství a architekturu • pěstuje vkus, smysl pro krásu, vztah k životnímu prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> • modelování • organizace interiéru • konstrukční činnosti, složitější stavebnice <ul style="list-style-type: none"> • modelování • organizace prostoru • konstrukční činnosti <ul style="list-style-type: none"> • práce dekorativní, rytmus, lineární plošný dekor • práce s drobným materiálem • tvorba objektů zpracováním a kombinováním materiálů 	<p>1.</p>
<p>Prostor</p> <ul style="list-style-type: none"> • využívá vlastnosti plastických materiálů • vytváří základní tvary a dále je dotváří • pokouší se o vyjádření figury • vytváří objem základními technikami, stlačování, vytahování, válení • rozvíjí cit pro prostor • pracuje podle návodu i fantazie 	<ul style="list-style-type: none"> • práce dekorativní, rytmus • práce s drobným materiálem, tvorba objektů z papíru, textilu, dřeva.... • dekorativní práce • práce s drobným materiálem • tvorba předmětů kombinováním materiálů, postupů a technik 	<p>2. 3.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • promýšlí postup práce • prohlubuje svou zručnost a praktické dovednosti při tvorbě s plastickými materiály • rozumí pojmu plastika • poznává pravidla výstavby a členění obytného prostoru • vytváří jednoduché makety interiérových prvků • rozvíjí smysl pro krásu, vkus • rozeznává používané stavebnice • konstruuje objekty podle skutečnosti i z představy • bezpečně montuje i demontuje • používanou stavebnici • při práci dodržuje bezpečnost i hygienu • zdokonaluje se v tvorbě objemových objektů • osvojuje si další prostředky tvorby prostorové • uvědoměle vytváří interiérové a exteriérové kompozice, zdůvodňuje svoji koncepci řešení • montuje a demontuje objekty pomocí maket i konstrukčních stavebnic • pracuje podle nákresu, slovního návodu i z představy • dodržuje bezpečnost a hygienu při práci <p>Objekt a dekorace</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozvíjí smysl pro rytmus, rozpozná rytmické řazení kolem sebe • aktivně využívá dekorování při dotváření objektů, osvojuje si jednoduché postupy - skládání, stříhání, slepování, ohýbání • volí a bezpečně využívá vhodné základní nástroje • učí se organizovat postup práce • dále rozvíjí smysl pro rytmus. rozlišuje různé materiály, jejich vlastnosti a způsoby zpracování • seznamuje se se základy šití • kompozičně řeší plochy barevně a tvarově • seznamuje se s pojmem dekor a zná jeho používání • rozlišuje materiály, vhodnost použití 		<p>1.</p> <p>2.</p>
--	--	---------------------

<ul style="list-style-type: none"> • všímá si a uplatňuje kontrast • předmětu a pozadí • chápe pojem zátiší • pokouší se vytvářet objem tónováním barvy • uplatňuje omezenou barevnost • všímá si a výtvarně vyjadřuje osovou a středovou souměrnost • v přírodních formách • analyzuje základní znaky předmětů • konstruuje symetrické tvary pomocí koláže • pokouší se vystihnout kontrast předmětu nebo skupiny předmětů a pozadí • vyjadřuje dějový celek se vztahem k prostředí • uplatňuje omezenou barevnou škálu, světelný i barevný kontrast • vyjadřuje zážitek přímý i zprostředkovaný • vyjadřuje svůj estetický vztah ke skutečnosti • vybírá obrazové prvky k vyjádření děje v čase a prostoru • vybírá a zobrazuje dramaticky významnou situaci • snaží se vyjádřit stavbu a morfologii přírodnin • vyjadřuje kresbou i malbou základní znaky i zajímavé detaily • rozvíjí individuální zobrazení skutečnosti • přiměřeně analyzuje a perspektivně vyjadřuje umělé formy • pokračuje v uvědomělém vyjádření proporcí a pohybu figur 		
---	--	--

Očekávané výstupy:		Ročník:
<p>Hry a experimenty Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • využívá barevnost materiálu v koláži, vitráži, mozaice • snaží se využívat dosavadní poznatky o výrazových možnostech 		5.

<p>barev ve figurální malbě</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokouší se skicovat • uplatňuje barevnou harmonii a kontrast • ověřuje výrazové vlastnosti • záměrně vedené linie • dotváří náhodné i záměrné linie • vytvářené různými prostředky • výtvarně konstruuje jednoduché objekty podle perspektivních pravidel • seznamuje se s pojmem stylizace • chápe vztah dekorace k materiálu a funkci předmětu • vytváří citlivé dekorace, používá ornament, stylizaci, omezenou barevnost • pokouší se o dokonalejší ztvárnění figur, jejich stylizaci • chápe pojem skulptura • vytváří barevně jednotné sestavy maket s dominantou • výtvarně konstruuje z různých materiálů • uplatňuje zásady výběru, zjednodušení, rytmického řazení, symetrie a stylizace • dekorativně řeší ohraničenou plochu • vhodně uplatňuje porušení rytmu • prohlubuje své znalosti o barevné kompozici • osvojuje si názvy barev a odbornou terminologii z teorie barev • používá barvu dekorativně, jako výrazový prostředek • vytváří jednoduchý ornament a uplatňuje ho v dekoru • využívá tvárných vlastností hlíny k tvorbě užitkových i dekoračních objektů, plastickým zpracováním 		
--	--	--

Očekávané výstupy:	Učivo:	Ročník:
Výtvarná kultura Žák		4. - 5.

<ul style="list-style-type: none"> • seznamuje se s pojmy vazba, přebal • aktivně pracuje se známými ilustracemi • seznamuje se s tradičními postupy, lidovým uměním • pěstuje vkus v odívání, sleduje a porovnává současný a minulý styl života i umění • rozlišuje umělecké ztvárnění • skutečnosti od přesné podoby okolního světa • rozlišuje základní druhy výtvarného umění • vnímá estetiku denní potřeby architektury • seznamuje se s estetikou • elektronických a tištěných médií • používá jako zdroj inspirace moderní komunikační prostředky 	<ul style="list-style-type: none"> • kniha jako umělecké dílo • lidové umění • životní styl 	
--	--	--

Průřezová témata

OSV - je naplňována zaměřením na rozvoj smyslového vnímání, kreativity, utváření vztahu k umění jako prostředku komunikace. Část osobnostní zahrnuje smyslové vnímání, rozvoj pozornosti, a soustředěnosti, směřování k samostatnému stanovení cíle a plánování cest, hlavně však rozvoj tvořivosti. Část sociální zahrnuje pěstování vztahů ve skupině, schopnost spolupráce, vedení skupiny, schopnost podřízení se a respektu, ale i asertivitu a zdravé sebeprosazování, zvládání neúspěchu a konkurence. Část morální zahrnuje pěstování rozhodnosti, odpovědnosti, spolehlivosti a vzájemné pomoci.

OVMEG - je souvislostech je naplňována poznáváním evropské a světové kultury. Prohlubuje porozumění kulturním kořenům, národní svébytnosti a regionálním kulturám. Učí chápat význam historického kulturního dědictví jako zdroje poznání. Pěstuje citovou zainteresovanost k jeho uchování a záchraně.

OMV - je naplňována poznáváním tradic, různých kulturních prostředí a pěstováním vlastní kulturní identity.

EV - je naplňována utvářením vztahu k životnímu prostředí. Učí vnímat přírodní i sociální prostředí jako zdroj inspirace, vede k vnímání estetiky okolního prostředí.

MV - je naplňována učivem o filmu, reklamě... Kromě estetické stránky poukazuje na odlišení faktu od fikce, skutečnosti od fantazie, dotýká se osobností autorů, tříbí vkus v oblasti médií.

5.6 Člověk a zdraví

Charakteristika vzdělávací oblasti

Klade si za cíl vést žáky k ochraně a hledání krásy v sobě i kolem sebe. Směřuje k chápání tradic, kritickému přístupu ke skutečnosti, nabízí osobní postoje a osobní objevování. Sleduje smysl a podstatu tvůrčí činnosti. Ukazuje na podstatu tvorby dozvědět se něco o sobě, překonat sebe sama, přiblížit se tomu, co nás přesahuje.

Výchova ke zdraví je uplatňována ve všech ročnících a předmětech, zejména v prvouce, přírodovědě, vlastivědě a tělesné výchově.

Očekávané výstupy

Žák

- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v rodině, třídě, škole...
- vysvětlí role členů komunity, uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu
- vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví, dovede posoudit různé způsoby chování lidí z hlediska zodpovědnosti za zdraví
- aktivně podporuje své zdraví
- dává do souvislostí způsob stravování a rozvoj civilizačních chorob
- svěťí se se zdravotním problémem a vyhledá pomoc
- projevuje odpovědný vztah k vlastnímu dospívání
- uvědomuje si rizika spojená s užíváním drog a návykových látek
- projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí, při mimořádných událostech
- poskytne případně adekvátní první pomoc

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

- zdokonalování dovedností týkajících se spolupráce a komunikace v týmu
- moje tělo a moje psychika (temperament, postoje, hodnoty)
- předcházení stresu v mezilidských vztazích a zvládání stresových situací
- dovednost komunikační obrany proti agresorovi a manipulaci
- odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, respektování

Výchova demokratického občana

- motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat slabším

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- orientuje žáky v globálních problémech souvisejících se zdravím
- smysl pro zodpovědnost

Multikulturní výchova

- napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou

Environmentální výchova

- dotýká se problematiky vlivů prostředí na vlastní zdraví i na zdraví ostatních lidí
- vztahy člověka a prostředí, možnosti a způsoby ochrany zdraví
- přispívá k utváření zdravého životního stylu

Mediální výchova

- využití médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času
- vliv médií na uspořádání dne

5.6.1 Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Tělesná výchova (TV) je součástí vzdělávací oblasti Člověk a zdraví a směřuje k poznání vlastních pohybových možností a zájmů a k poznávání účinků určitých pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové. Jejich smyslem je schopnost samostatně

ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti. Žák tak uspokojuje vlastní pohybové potřeby i zájmy, optimálně rozvíjí zdatnost i výkonnost, přispívá k regeneraci sil a podporuje své zdraví. Důležitým předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu. Kvalitu jeho prožitku umocňuje dobře zvládnutá dovednost.

Učitel rozpozná a rozvíjí pohybové nadání, diferencuje činnosti i hodnocení výkonů žáků, odhalí zdravotní oslabení žáků, provádí jejich korekci v běžných, případně i ve specifických formách pohybového učení. Součástí TV se stávají korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou preventivně zařazována do TV pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením.

Žáci nacházejí prostor k osvojování nových pohybových dovedností, k ovládnutí a využívání různého sportovního náčiní a nářadí, zvykají si na různé sociální role, které vyžadují spolupráci, tvořivost, překonání zábran, objektivnost, rychlé rozhodování, organizační schopnosti a jistou míru zodpovědnosti za zdraví své i svých spolužáků.

Předmět je rozdělen do tematických celků. Vždy je brán zřetel na fyzické předpoklady jednotlivých žáků. Učivo je realizováno postupně, přiměřeně, spirálovitě.

Časová dotace předmětu je minimálně 2 hodiny týdně v každém ročníku. Je realizována ve školní tělocvičně, podle podmínek daných počasím také na školním hřišti (zahradě). Ve 2. a 3. ročníku probíhá povinná výuka plavání. Výuka plavání probíhá v plavecké škole na bazéně v Kopřivnici. Podle zájmu a organizačních možností probíhá výuka také v jiných ročnících. Hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslích – podle možností a zájmu.

TV je realizována také na pravidelných pobytech v přírodě, ve sportovních soutěžích málotřídních škol v atletice, vybíjené a při činnosti školní družiny.

Žáci se převlékají ve třídě. Na výuku odcházejí společně s vyučujícím.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- vede žáky k poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- vede žáky k pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a ke vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů

Kompetence k řešení problémů

- vede žáky k získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- vede k využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví

Kompetence komunikativní

- vede žáky k poznávání člověka jako biologického jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí

Kompetence sociální a personální

- vede žáky k chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu pro uplatnění se ve společnosti, pro výběr partnera i profesní dráhy
- vede k propojování zdraví a zdravých mezilidských vztahů se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.

Kompetence občanské

- vede žáky k aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

Kompetence pracovní

- vede k využívání znalostí a zkušeností získaných v TV v zájmu vlastního rozvoje
- vede k bezpečnému a účinnému používání sportovního náčiní
- vede k dodržování vymezených pravidel her a soutěží

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

- zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost
- dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách
- reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti
- projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám
- zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

- chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a začleňuje pohyb do denního režimu
- zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením
- zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností
- uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti
- reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti
- dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play
- zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla
- zvládá podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti a umí využívat cviky na odstranění únavy

Činnosti ovlivňující zdraví

Očekávané výstupy:	Učivo:	Ročník:
Žák <ul style="list-style-type: none"> • spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti • uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy 	<ul style="list-style-type: none"> • význam pohybu pro zdraví • bezpečnost (organizace cvičebního prostoru, bezpečnost při převlékání, příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v TV) • příprava organismu (před činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení) • zdravotně zaměřené činnosti (správné držení těla, zvedání zátěže, relaxační a jiná cvičení) • hygiena při TV • hygiena při plavání, turistice • rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu 	1. – 3.

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

Pohybové hry

Očekávané výstupy:	Učivo:	Ročník:
Žák <ul style="list-style-type: none"> • ví, že hra přináší radost, příjemné zážitky • zná některé pohybové hry a hraje je i mimo TV • umí využít různé náčiní a nářadí 	<ul style="list-style-type: none"> • soutěživé a bojové, kontaktní hry (honičky, opičí dráhy, štafetové soutěže) • využití tradičního i netradičního náčiní a hraček, předmětů denní potřeby • rozvoj pohybové tvořivosti a představivosti (pohádky, vyprávění, pocity) • pohybové hry s účinkem vyrovnávacím, relaxačním, • motivačním 	1. – 3.

Základy gymnastiky

Očekávané výstupy:	Učivo:	Ročník:
Žák <ul style="list-style-type: none"> • zná (pasivně) základní pojmy osvojovaných cviků, dovede pojmenovat základní gymnastická nářadí a náčiní • umí kotoul • zvládá základy odrazu 	<ul style="list-style-type: none"> • průpravná cvičení, která napomáhají ke správnému držení těla, ovlivňující pohyblivost, obratnost a sílu Akrobacie <ul style="list-style-type: none"> • průpravná cvičení, kotoul vpřed, vzad Přeskok <ul style="list-style-type: none"> • průpravná cvičení pro nácvik odrazu z trampolínky • výskok do vzporu dřepmo na sníženou švédskou bednu odrazem z trampolínky • prosté skoky snožmo z trampolínky, • kladinka - chůze s dopomocí 	1. – 3.

Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti

Očekávané výstupy:	Učivo:	Ročník:
Žák <ul style="list-style-type: none"> • snaží se o estetické držení těla, umí pojmenovat základní postoje, pohyby, kroky, osvojované tance • umí pohybem vyjádřit melodii, rytmus, hlasitost 	<ul style="list-style-type: none"> • kondiční cvičení s hudbou nebo rytmičtým doprovodem • základy estetického pohybu (chůze, běh, poskoky, obraty) • vyjádření melodie a rytmu pohybem 	1. – 3.

Průpravné úpoly

Očekávané výstupy:	Učivo:	Ročník:
Žák <ul style="list-style-type: none"> • aktivně provádí požadované průpravné přetahy a přetlaky 	<ul style="list-style-type: none"> • přetahy a přetlaky 	1. – 3.

Základy atletiky

Očekávané výstupy:	Učivo:	Učivo:

Žák		
<ul style="list-style-type: none"> zná základní pojmy dovede pojmenovat základní atletické disciplíny zvládá techniku běhu (vysoký start), skoku do dálky a hodů snaží se reagovat na startovací povely a signály 	<ul style="list-style-type: none"> rychlý běh na 20 až 60 metrů motivovaný vytrvalostní běh (až do 10 minut, běh prokládaný chůzí, souvislý běh podle úrovně žáků) skok do dálky s rozběhem (odraz z 50 cm širokého pásma) hod míčkem z místa, hod z chůze 	1. – 3.

Základy sportovních her

Očekávané výstupy:	Učivo:	Ročník:
Žák		
<ul style="list-style-type: none"> umí manipulovat s míčem zvládá herní činnosti jednotlivce spolupracuje ve hře 	<ul style="list-style-type: none"> manipulace s míčem průpravné hry, vybíjená herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře utkáni podle zjednodušených pravidel 	1. – 3.

Turistika a pobyt v přírodě

Očekávané výstupy:	Učivo:	Ročník:
Žák		
<ul style="list-style-type: none"> uvědomuje si možná nebezpečí a chová se tak, aby neohrozil bezpečnost a zdraví své i spolužáků dovede ošetřit drobná poranění umí se připravit (i za pomoci dospělého) na akci <p>dovede se orientovat v přírodě podle turistických značek a výrazných přírodních úkazů</p>	<ul style="list-style-type: none"> aplikace pohybových činností v přírodním prostředí, způsob pohybu (chůze, běh v terénu), chování ošetření drobných poranění, ochrana před ohněm a popáleninami, zásady bezpečnosti a hygieny oblečení, stravování a pití na turistické akci ochrana přírody <p>dopravní značky a situace, orientace v přírodě</p>	1. – 3.

Plavání (základní plavecká výuka – povinná ve 2. a 3. ročníku)

Očekávané výstupy:	Učivo:	Ročník:
Žák		
<ul style="list-style-type: none"> uvědomuje si nebezpečí plavání v neznámé vodě a přeceňování svých sil zná zásady hygieny a bezpečnosti při plavání nebojí se vody, dovede reagovat na překážku, dosáhne břehu z kteréhokoli místa v bazénu umí pojmenovat základní činnosti ve vodě (plavecké způsoby) zvládá jeden plavecký styl 	<ul style="list-style-type: none"> nebezpečí při plavání, základní zásady záchrany tonoucího (přivolání pomoci) průpravná cvičení na suchu splývání, dýchání do vody pády a skoky do vody z nízkých poloh jeden plavecký způsob (prsa, znak nebo kraul) plavání úseků od 10 m do 100 m 	1. – 3.

Lyžování, bruslení (základní výuka)

Hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslích.

Činnosti podporující pohybové učení

Očekávané výstupy:	Učivo:	Ročník:
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí základnímu tělocvičnému názvosloví osvojovaných činností, smluveným povelům • aktivně se účastní organizace prostoru a činností ve známém prostředí • při pohybových aktivitách jedná v souladu se zásadami fair play, zná olympijské ideály a symboly • zná, respektuje a provádí pohybovou aktivitu podle pravidel zjednodušených osvojovaných pohybových činností • rozumí měřením jednotlivých výkonů, aktivně se zapojuje, chce podat co nejlepší výkon podle svých možností • zúčastňuje se základních pohybových testů • ví, z jakých zdrojů může čerpat informace 	<ul style="list-style-type: none"> • komunikace v TV – základní názvosloví, smluvené povely, signály • organizace při TV – základní organizace prostoru a činností ve známém prostředí • zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly • pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností (her, závodů, soutěží) • měření a posuzování pohybových dovedností měření výkonů, základní pohybové testy • zdroje informací o pohybových činnostech 	<p>1. – 5.</p>

2. období (4. - 5. ročník)

Činnosti ovlivňující zdraví a pohybové dovednosti

Poznatky a činnosti předchozí etapy jsou dále rozvíjeny a doplňovány.

Žák se podílí na realizaci pravidelného pohybového režimu, uplatňuje kondičně zaměřené činnosti, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti.

Uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí, adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka.

Pohybové hry

Očekávané výstupy:	Učivo:	Ročník:
Žák <ul style="list-style-type: none">zná několik pohybových herzvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti, vytváří varianty osvojených pohybových her	<ul style="list-style-type: none">variace her jednoho druhuvyužití přírodního prostředí pro hryvyužití netradičního náčiní, příprava vlastního náčiní	4. -5.

Základy gymnastiky

Očekávané výstupy:	Učivo:	Ročník:
Žák <ul style="list-style-type: none">zvládá základní pojmy aktivněumí poskytnout základní pomoc a záchranu při cvičeníumí kotoul vpřed a vzad a stoj na ruce (s pomocí) i ve vazbáchumí roznožku a skrčku přes nářadí odpovídající výšky	Přeskok <ul style="list-style-type: none">průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z můstkuzákladní záchrana a pomoc při gymnastickém cvičení Akrobacie <ul style="list-style-type: none">kotoul vpřed a jeho modifikacekotoul vzad a jeho modifikaceprůpravná cvičení pro zvládnutí stoji na rucestoj na ruce (s pomocí)roznožka přes kozu našíř odrazemskrčka přes kozu (bednu) našíř odrazem	4. – 5.

Rytmičné a kondiční formy cvičení pro děti

Očekávané výstupy:	Učivo:	Ročník:
Žák <ul style="list-style-type: none">zná názvy některých základních lidových tancůnestydí se při tanci se žákem opačného pohlaví, respektuje ho	<ul style="list-style-type: none">chování při tancizáklady estetického pohybu	4. – 5.

Průpravné úpoly

Očekávané výstupy:	Učivo:	Ročník:
<p>Žák</p> <p>Atletika</p> <ul style="list-style-type: none"> • změří a zapíše základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky • zná aktivně základní osvojované pojmy • umí upravit doskočiště, připravit start běhu (čáru, bloky), vydat povely pro start • snaží se uvědoměle zařazovat do pohybového režimu vytrvalostní běh (s pomocí dospělých) • zvládá základní techniku skoku • umí hodit míček z rozběhu 	<p>Běh</p> <ul style="list-style-type: none"> • běžecká abeceda, rychlý běh do 60 m • vytrvalostní běh do 1000 m na dráze (technika běhu) • běh v terénu do 15 minut • polovysoký start, základy nízkého startu <p>Skok</p> <ul style="list-style-type: none"> • skok do dálky z rozběhu, postupně odraz z břevna <p>Hod</p> <ul style="list-style-type: none"> • hod míčkem z rozběhu • spojení rozběhu s odhodem 	4. - 5.
<p>Sportovní hry</p> <ul style="list-style-type: none"> • zná základní pojmy • zvládá konkrétní hry podle zjednodušených pravidel • dovede zaznamenat výsledek, pomáhá při rozhodování • zvládá základní herní činnosti jednotlivce • jedná v duchu fair play, dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje, respektuje opačné pohlaví • zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy 	<ul style="list-style-type: none"> • základní pojmy, označení a vybavení hřišť, základní role ve hře, zjednodušená pravidla her • základní spolupráce ve hře • organizace utkání • průpravné sportovní hry • minikopaná, vybíjená, florbal 	4. - 5.

Turistika a pobyt v přírodě

Očekávané výstupy:	Učivo:	Ročník:
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • umí se připravit na akci, umí se chovat v přírodě i v dopravním prostředku, zvládá základy jízdy na kole a chování v silničním provozu jako chodec a cyklista, zvládá i pohyb se zátěží, orientuje se podle mapy (s pomocí), dovede ošetřit drobná poranění 	<ul style="list-style-type: none"> • způsob pohybu, ochrana přírody, orientace s mapou a buzolou, čtení z mapy, vhodná výzbroj a výstroj, přeprava v dopravních prostředcích, osobní lékárnička, první pomoc, aplikace z jiných předmětů (např. přírodovědy a vlastivědy), chůze a běh po vyznačené trase i podle mapy, jízda na kole, dovednosti spojené s tábořením 	4. - 5.

Zdravotní tělesná výchova

Prvky Zdravotní tělesné výchovy jsou využívány v povinné TV. Jako ucelený systém mohou být nabízeny žákům v nepovinném předmětu.

Očekávané výstupy:	Učivo:	Ročník:
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech, zaujímá základní cvičební polohy • zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením • zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování • zvládá základní techniku speciálních cvičení, koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle (v domácím prostředí), podle pokynů učitele • upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením 	<ul style="list-style-type: none"> • činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení: prevence, pohybový režim, vhodné oblečení a obuv, zásady správného držení těla, dechová cvičení, vnímání pocitů při cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení) • speciální cvičení: základní cvičební polohy, základní technika cvičení, soubor speciálních cvičení pro samostatnou činnost 	1. - 5.

Průřezová témata

OSV- zdokonalování dovedností týkajících se spolupráce a komunikace v týmu

- moje tělo a moje psychika (temperament, postoje, hodnoty)
- předcházení stresu v mezilidských vztazích a zvládání stresových situací
- dovednost komunikační obrany proti agresorovi a manipulaci
- odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, respektování

VDO - motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat slabším

VMEGS - orientuje žáky v globálních problémech souvisejících se zdravím

- smysl pro zodpovědnost

MKV - napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou

V - dotýká se problematiky vlivů prostředí na vlastní zdraví i na zdraví ostatních lidí

- vztahy člověka a prostředí, možnosti a způsoby ochrany zdraví
- přispívá k utváření zdravého životního stylu

MV - využití médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času

- vliv médií na uspořádání dne

5.7 Člověk a svět práce

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obor Člověk a svět práce zahrnuje širokou oblast pracovních dovedností, pěstuje pozitivní vztah k práci a jejím výsledkům, odpovědnosti a cílevědomosti. Žáci se učí poznávat a zpracovávat tradiční i netradiční materiály, používat nástroje a dodržovat bezpečnost a hygienu při práci s nimi, pracovat samostatně i v týmu. Tím vším se vytváří základ pro budoucí odpovědné chování při volbě a výkonu povolání.

Klíčové kompetence

Kompetence pracovní

- pozitivní vztah k práci, odpovědnost za výsledek a kvalitu práce, osvojování základních pracovních dovedností a postupů, organizace, plánování práce, volby a používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek

Kompetence občanské

- rozhodnost a zodpovědnost za každou situaci, schopnost poskytnout první pomoc, úcta k lidovému řemeslu jako součásti kulturního dědictví, aktivita při ochraně životního prostředí

Kompetence sociální

- spolupráce ve dvojici, ve skupině, týmu, schopnost přijmout novou roli v pracovní činnosti, ohleduplnost a respekt k ostatním, ale i vlastní sebedůvěra a seberealizace

Kompetence komunikativní

- schopnost obhájit myšlenku ve skupině, vyslechnout, zhodnotit a posoudit odlišné názory, logicky a věcně argumentovat

Kompetence k řešení problémů

- promýšlení a plánování pracovního postupu, hledání a odstraňování příčin nezdaru, promýšlení nových variant pracovního postupu a jeho zefektivnění

Kompetence k učení

- využití vhodnějších metod a strategií, plánování a organizace pracovního postupu, samostatné pozorování a experimentování, využívání informací při tvůrčí činnosti a běžném životě

5.7.1 Pracovní činnosti

Tematické okruhy

Práce s drobným materiálem

Konstrukční činnosti

Pěstitelské práce

Příprava pokrmů

V prvním i ve druhém období je jednohodinová týdenní dotace.

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů
- pracuje podle slovního návodu a předlohy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami; vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů
- pracuje podle slovního návodu a předlohy

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu
- využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic
- volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
- udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu
- využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii
- volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
- udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při drobném poranění

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž
- pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž
- pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu
- udržuje pořádek na svém pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném úrazu
- užívá jednoduché pracovní nástroje a pomůcky

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

Očekávané výstupy – 1. období

žák

provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování
pečuje o nenáročné rostliny

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

- provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popíše jeho výsledky
- pečuje o nenáročné rostliny

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování
- ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny
- volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

- dodržuje základní podmínky a užívá postupy pro pěstování vybraných rostlin
- ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádí pěstitelská pozorování
- volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu na zahradě

PŘÍPRAVA POKRMŮ

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- připraví tabuli pro jednoduché stolování
- chová se vhodně při stolování

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

- upraví stůl pro jednoduché stolování
- chová se vhodně při stolování

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- orientuje se v základním vybavení kuchyně
- připraví samostatně jednoduchý pokrm
- dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování
- udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

- uvede základní vybavení kuchyně
- připraví samostatně jednoduchý pokrm
- dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování
- udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni
- uplatňuje zásady správné výživy

Očekávané výstupy:	Učivo:	Ročník:
Žák: <ul style="list-style-type: none"> učí se vytvářet jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů 	<ul style="list-style-type: none"> vytváření různých výrobků z daného materiálu pomocí přiměřených pracovních operací a postupů na základě své představivosti, využívání prvků lidových tradic při tvořivých činnostech s různým druhem materiálu – práce s papírem, kartonem, textilem, přírodninami a plasty 	1.
<ul style="list-style-type: none"> učí se zvládat elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi 	<ul style="list-style-type: none"> práce se stavebnicemi, práce montážní a demontážní, práce s jednoduchým návodem 	
<ul style="list-style-type: none"> učí se pozorovat přírodu, zaznamenávat výsledky pozorování 	<ul style="list-style-type: none"> provádění jednoduchých pěstitelských činností, vedení pěstitelských pokusů – zaznamenávání, pozorování 	
<ul style="list-style-type: none"> učí se připravit jednoduchou tabuli při stolování 	<ul style="list-style-type: none"> příprava tabule pro jednoduché stolování – příbory, talíře, sklenice, ubrus 	
<ul style="list-style-type: none"> učí se pracovat podle slovního návodu a předlohy 	<ul style="list-style-type: none"> práce se slovním návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem, stavebnice, oregami, skládky 	
<ul style="list-style-type: none"> učí se pečovat o nenáročné rostliny 	<ul style="list-style-type: none"> ošetřování a pěstování pokojových rostlin podle daných zásad, volba správných pomůcek podle druhu pěstitelských činností 	
<ul style="list-style-type: none"> chová se vhodně při stolování 	<ul style="list-style-type: none"> zvládnutí pravidel stolování a společenského chování, základní pravidla stolování (správné držení příboru) 	
Žák: <ul style="list-style-type: none"> učí se vytvářet jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů 	<ul style="list-style-type: none"> vytváření různých výrobků z daného materiálu pomocí přiměřených pracovních operací a postupů na základě své představivosti, využívání prvků lidových tradic při tvořivých činnostech s různým druhem materiálu – práce s papírem, kartonem, textilem, přírodninami a plasty 	2.
<ul style="list-style-type: none"> učí se zvládat elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi 	<ul style="list-style-type: none"> práce se stavebnicemi, práce montážní a demontážní, práce s jednoduchým náčrtem (předlohou) 	
<ul style="list-style-type: none"> učí se pozorovat přírodu, zaznamenávat výsledky pozorování 	<ul style="list-style-type: none"> provádění jednoduchých pěstitelských činností, vedení pěstitelských pokusů – zaznamenávání, pozorování 	

<ul style="list-style-type: none"> • učí se připravit jednoduchou tabuli při stolování 	<ul style="list-style-type: none"> • příprava tabule pro jednoduché stolování – příbory, talíře, sklenice, ubrus 	
<ul style="list-style-type: none"> • učí se pracovat podle slovního návodu a předlohy 	<ul style="list-style-type: none"> • práce se slovním návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem, stavebnice, oregami, skládanky 	
<ul style="list-style-type: none"> • učí se pečovat o nenáročné rostliny 	<ul style="list-style-type: none"> • ošetřování a pěstování pokojových rostlin podle daných zásad, volba správných pomůcek podle druhu pěstitelských činností 	
<ul style="list-style-type: none"> • chová se vhodně při stolování 	<ul style="list-style-type: none"> • zvládnutí pravidel stolování a společenského chování, základní pravidla stolování (správné držení příboru) 	
<ul style="list-style-type: none"> • zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami, vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradiční i netradičních materiálů 	<ul style="list-style-type: none"> • práce s jednoduchými tradičními i netradičními materiály a pomůckami 	
<ul style="list-style-type: none"> • pracuje podle slovního návodu a předlohy 	<ul style="list-style-type: none"> • práce s návodem a předlohou 	
<ul style="list-style-type: none"> • zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi 	<ul style="list-style-type: none"> • základní jednoduché dovednosti při práci se stavebnicemi – montáž , demontáž 	
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • učí se vytvářet jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů 	<ul style="list-style-type: none"> • vytváření různých výrobků z daného materiálu pomocí přiměřených pracovních operací a postupů na základě své představivosti, využívání prvků lidových tradic při tvořivých činnostech s různým druhem materiálu – práce s papírem, kartonem, textilem, přírodninami a plasty 	3.
<ul style="list-style-type: none"> • učí se zvládat elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi 	<ul style="list-style-type: none"> • práce se stavebnicemi, práce montážní a demontážní, práce s jednoduchým náčrtem (předlohou) 	
<ul style="list-style-type: none"> • učí se pozorovat přírodu, zaznamenávat výsledky pozorování 	<ul style="list-style-type: none"> • provádění jednoduchých pěstitelských činností, vedení pěstitelských pokusů – zaznamenávání, pozorování 	
<ul style="list-style-type: none"> • učí se připravit jednoduchou tabuli při stolování 	<ul style="list-style-type: none"> • příprava tabule pro jednoduché stolování – příbory, talíře, sklenice, ubrus 	
<ul style="list-style-type: none"> • učí se pracovat podle slovního návodu a předlohy 	<ul style="list-style-type: none"> • práce se slovním návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem, stavebnice, oregami, skládanky 	
<ul style="list-style-type: none"> • učí se pečovat o nenáročné rostliny 	<ul style="list-style-type: none"> • ošetřování a pěstování pokojových rostlin podle daných zásad, volba správných pomůcek podle druhu 	

	pěstitelských činností	
<ul style="list-style-type: none"> • chová se vhodně při stolování 	<ul style="list-style-type: none"> • zvládnutí pravidel stolování a společenského chování 	
<ul style="list-style-type: none"> • provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popíše jeho výsledky 	<ul style="list-style-type: none"> • pozorování přírody, jednoduchý zápis z pozorování 	

Práce s drobným materiálem

Očekávané výstupy:	Učivo:	Ročník:
Žák <ul style="list-style-type: none"> • vytváří přiměřenými pracovními postupy dekorativní a užitkové předměty na základě představivosti nebo předlohy • zná a používá při výrobě prvky lidových tradic • umí zvolit správné nástroje, nářadí a náčiní pro danou činnost a správně je používat na zpracování příslušného materiálu • udržuje pořádek na pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce • umí efektivně organizovat svou práci • správně nazývá používané nástroje, nářadí a pomůcky • dovede poskytnout první pomoc drobných poranění • získané dovednosti využívá v běžném životě 	<ul style="list-style-type: none"> • stříhání, vystřihování, špendlení, sešívání zadním a hřbetovým stehem • bezpečnost při práci s nůžkami, jehlou, používání náprstku • textilní aplikace, zažehlování • batikování, barvení textilu za tepla • tisk na textil, barvy na textil za studena, fixace žehlením • vyšívání, základní druhy stehů, ažura • stříhání, lepení, ohýbání, prořezávání, zasouvání, skládání • práce s nůžkami, zlamovacím nožem, slepování lepidlem a lepicí páskou, sešívání • makety objektů architektonických útvarů • řezání, zatloukání hřebíků, opracování povrchu, úprava povrchu • jednoduché objekty, spojování lepením, stloukáním • druhy dřeva a jejich vlastnosti • ohýbání, namotávání, stáčení drátu • štípání štípacími kleštěmi, • používání drátu ke spojování materiálů • perforování plastů • spojování plastů s dalšími materiály • objekty z přírodnin 	4.

Konstrukční činnosti

Očekávané výstupy:	Učivo:	Ročník:
Žák <ul style="list-style-type: none"> • při práci se stavebnicí provádí samostatně montáž i demontáž • orientuje se v jednoduchém návodu • dovede vytvořit náčrtek výrobku a promyslet postup konstruování • uplatňuje základní pravidla stavební a konstrukční • dodržuje hygienu a bezpečnost při práci 	<ul style="list-style-type: none"> • sestavování statických modelů z konstrukčních stavebnic • práce s návodem, předlohou, následná demontáž • sestavování objektů z kartonových nebo papírových nosníků podle náčrtku 	4.

<ul style="list-style-type: none"> • umí poskytnout první pomoc při možném úrazu 		
---	--	--

Pěstitelské práce

Očekávané výstupy:	Učivo:	Ročník
Žák <ul style="list-style-type: none"> • ošetřuje a rozmnožuje pokojové rostliny - vybírá, pojmenovává a správně využívá vhodné pomůcky, nářadí a nástroje • provádí jednoduché pěstitelské činnosti • dodržuje hygienu a bezpečnost práce, ošetří případné zranění • bezpečně pozná zdraví ohrožující rostlinné druhy 	<ul style="list-style-type: none"> • péče o pokojové rostliny, zalévání, rosení, kypření, prohnojování, přesazování, množení dělením trsů, či šlahouny, používání vhodných nástrojů, bezpečnost a hygiena při práci • pěstování rostlin ze semen v místnosti • pěstitelská pozorování, vliv světla a vody na růst rostlin, zápis a nákres pozorování, klíčení • příprava a výzkum půdních směsí, lehké půdy pro jemné kořeny, těžší půdy pro pevné kořeny • rostliny jedovaté, alergeny, drogy 	4.

Příprava pokrmů

Očekávané výstupy:	Učivo:	Ročník
Žák <ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v základním vybavení kuchyně • bezpečně používá základní nástroje • dodržuje bezpečnost při práci v kuchyni, zná nebezpečí elektrických a plynových spotřebičů • připraví samostatně jednoduchý studený a teplý pokrm • dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování • udržuje pořádek, čistotu a hygienu • při práci, poskytne první pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> • základní vybavení kuchyně, • nástroje, zařízení, přístroje, jejich použití a bezpečnost při manipulaci s nimi • potraviny v kuchyni, výběr, nákup, skladování, zásady zdravé výživy • příprava jednoduchého rychlého občerstvení, úprava stolu na oslavu • příprava jednoduchého teplého pokrmu, prostření stolu 	4.

Práce s drobným materiálem

Očekávané výstupy:	Učivo:	Ročník:
Žák <ul style="list-style-type: none"> • vytváří vhodným pracovním postupem dekorativní objekty, užitkové předměty • orientuje se v tradiční technice tkaní a háčkování, vytvoří jednoduchý předmět • volí správné nástroje a pomůcky • správně je používá při zpracování příslušného materiálu 	<ul style="list-style-type: none"> • tkaní, jednoduché vazby, osnova, útek • háčkování, řetízek, dečka, práce s háčkem • stříhání, špendlení, vycpávání, hřbetový a zadní steh • nekynuté pečivo, příprava, tvarování, sušení • modurit, tvarování, tvrzení pečením nebo vařením • skládání, stříhání, prořezávání, výroba ručního papíru 	5.

<ul style="list-style-type: none"> • zvládá jednoduché opravy oděvů • na základě znalostí volí a kombinuje vhodné materiály podle jejich vlastností • udržuje pořádek při práci, dodržuje hygienické zásady a bezpečnost při práci • pracuje samostatně, efektivně, organizovaně • poskytne první pomoc při zranění spolužáka • používá odbornou terminologii • nacvičené postupy využívá v běžném životě 	<ul style="list-style-type: none"> • výroba objektů, užitkových předmětů, pomůcek • Práce se dřevem • řezání, pilování rašplí, broušení, moření • výroba jednoduchých stavebnicových prvků, práce s dalšími materiály a práce kombinované - užitkové, dárkové a dekorativní předměty, využívání odpadového materiálu 	
--	---	--

Konstrukční činnosti

Očekávané výstupy:	Učivo:	Ročník:
Žák <ul style="list-style-type: none"> • podle návodu samostatně montuje, demontuje prvky • vytváří jednoduchý technický výkres jako předlohu k práci • uplatňuje základní pravidla stavební a konstrukční • dodržuje hygienické a bezpečnostní zásady • umí poskytnout první pomoc při úrazu 	<ul style="list-style-type: none"> • sestavování pohyblivých modelů z konstrukčních stavebnic, práce s návodem a předlohou • sestavování objektů ze stavebních prvků, zásady stability, vázání zdiva, historie stavebnictví, kupole, lomený oblouk 	5.

Pěstitelské práce

Očekávané výstupy:	Učivo:	Ročník:
Žák <ul style="list-style-type: none"> • bezpečně ošetřuje, rozmnožuje a přesazuje pokojové rostliny • vybírá a vhodně používá pomůcky a nářadí • dodržuje hygienické zásady při práci s jedovatými a nebezpečnými rostlinami • pozná základní druhy léčivek a způsob jejich použití • využívá aranžérské poznatky v běžném životě • vkusně kombinuje rostliny a doplňky • dodržuje hygienu a bezpečnost při práci, umí poskytnout první pomoc při úrazu 	<ul style="list-style-type: none"> • péče o pokojové rostliny, používání vhodných nástrojů • množení a přesazování květin do připravených půdních směsí • setí, pletí v misce • sběr, sušení kvetoucích rostlin • aranžování suchých a řezaných rostlin, zásady ikebany • práce s aranžovací hmotou a doplňky při dekoraci závěsné a statické • sběr a sušení léčivých bylin, jejich použití 	5.

Příprava pokrmů

Očekávané výstupy:	Učivo:	Ročník:
Žák <ul style="list-style-type: none"> • bezpečně se orientuje v základním vybavení kuchyně a jeho používání • dodržuje bezpečnost a hygienu při práci s nástroji a spotřebiči • vhodně kombinuje potraviny v celodenním menu, zachovává výživovou a kalorickou hodnotu • dodržuje pravidla správného stolování a servírování jídla • správně poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni 	<ul style="list-style-type: none"> • opakování učiva: vybavení kuchyně, kuchyňské spotřebiče a jejich bezpečné používání • příprava denního menu, zásady zdravé výživy, zdraví ohrožující potraviny • příprava teplého pokrmu a jeho servírování 	5.

Průřezová témata v pracovním vyučování

OSV - 1. – 3. ročník je naplňována zdokonalováním dovedností týkajících se spolupráce a komunikace v týmu během různých pracovních činností a situací, cvičení smyslového vnímání, pozornosti, schopnosti zapamatování. Sebepoznání a sebepojetí – já, jako zdroj informací o sobě, cvičení dovedností řešení problému. Cvičení smyslového vnímání, pozornosti, schopnosti zapamatování.

EV - je naplňována prostřednictvím konkrétních pracovních aktivit ve prospěch životního prostředí. Umožňuje poznávat význam a role různých profesí ve vztahu k životnímu prostředí

OSV - regulace vlastního jednání i prožívání, cvičení sebekontroly, sebeovládání.

Kreativita – cvičení pro základní rozvoj kreativity, poznávání lidí – rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech. Vzájemné poznávání ve třídě a ve skupině. Mezilidské vztahy - péče o dobré vztahy, respektování, empatie, pohled na svět očima druhého, komunikace

- řeč těla, zvuků a slov, předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální
- cvičení pozorování a empatického naslouchání
- řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociální rolí

Hodnoty, postoje, praktická etika

- analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí

- Seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly, 4. – 5. ročník

VDO - demokratické vztahy ve škole, škola jako model otevřeného partnerství, projekt Rodiče vítáni.

VMEGS - z tematického okruhu Evropa a svět rodinné příběhy, lidová slovesnost a zvyky tradice národů Evropy, společné dějiny 5. Ročník

MKV - tematický okruh Multikulturalita (specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost, naslouchání druhým, komunikace s příslušníky jiných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem). Tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého.

Etický původ, etická kultura 4. – 5. ročník, Člověk a zdraví

MV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – pěstování kritického přístupu ve zpravodajství a reklamě, interpretace vztahů mediálních sdělení a reality, různé typy sdělení, jejich rozšiřování a funkce.

6 Hodnocení výsledků vzdělávání

Hodnocení výsledků vzdělávání se řídí §51 až §53 zákona 561/2004 Sb.

6.1 Pravidla pro hodnocení žáků

Jsou součástí školního řádu.

- Hodnocení a klasifikace žáků je nepřetržitý proces. V průběhu celého školního roku učitel sleduje, jak je žák připraven, všímá si úrovně jeho znalostí, schopností a dovedností. Využívá ústních a písemných zkoušek, skupinové práce, projektů, srovnávacích testů, grafických, praktických a pohybových činností žáků.
- Cílem hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu. Jejím prostřednictvím získává informace o stavu zvládnutí dané problematiky, informace o tom, jak dovede zacházet s naučeným, v čem se zlepšil a v čem dosud chybuje.
- Vždy je brán zřetel na individuální předpoklady, na věk, je přihlíženo ke konkrétnímu stavu dítěte i případným potížím (psychickým i fyzickým), kterými může být výkon žáka ovlivněn. Velmi pečlivě je přistupováno k žákům se specifickými vývojovými poruchami učení.
- Hodnocení je prováděno systematicky v průběhu celého školního roku. Je zaznamenáváno do žakovské knížky. Důležité je i hodnocení učitele na konci každého čtvrtletí. Zákonní zástupci jsou informováni na třídních schůzkách a hovorových hodinách, v případě nutnosti kdykoliv po individuální domluvě.
- V 1. ročníku jsou zpočátku žáci ve všech předmětech hodnoceni motivačními razítky. Pozvolna a citlivě je přecházeno na klasifikaci známkou. V ostatních ročnících je klasifikováno stupni 1 - 5.
- Do procesu hodnocení kromě učitele zapojujeme i samotné žáky.
- Provádíme sebehodnocení žáka, hodnotící list si žák zakládá do svého portfolia. Žák využívá slovní i grafické hodnocení. Vyjádřit se také mohou zákonní zástupci žáka. Učíme se chybou.

Způsoby hodnocení žáka

- slovní hodnocení
- hodnocení pomocí klasifikace (známek)
- celkového hodnocení žáka na vysvědčení
- průběžné písemné hodnocení na hodnotící list prováděné učitelem i žákem
- sebehodnocení žáka prostřednictvím hodnotícího listu a žakovské knížky
- slovní hodnocení (upřednostňováno u žáků se specifickými vývojovými poruchami učení na základě žádosti zákonných zástupců)
- slovní hodnocení skupinové práce učitelem, žákem
- srovnávací testy MŠMT

Podklady pro hodnocení

- žakovské portfolio (ŽP) - shromážděné materiály různého druhu, které dokumentují stav vědomostí a dovedností žáka. Do ŽP jsou zařazovány materiály s vědomím žáka,
- nejsou do něj zařazovány žakovy nezdary
- soustavné pozorování žáka, sledování jeho výkonů a připravenosti na vyučování
- využívání různých druhů zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové, srovnávací a didaktické testy, kontrolní písemné práce a praktické zkoušky)
- analýzou výsledků činností žáka
- konzultace s ostatními učiteli i pracovníky pedagogicko-psychologických poraden
- vedení rozhovoru se žákem a zákonnými zástupci

Kritéria hodnocení

- Na začátku školního roku jsou žáci i zákonní zástupci seznámeni se způsoby a kritérii hodnocení a jejich závažností.
- Žákům je dána možnost podílet se na hodnocení, projevit tak snahu a schopnost posoudit nejen svoji práci, ale i vynaložené úsilí, osobní možnosti a rezervy.
- Hodnocení směřuje vždy ke konkrétnímu žákovi, hodnotí jeho individuální pokroky bez srovnávání s ostatními žáky.
- Znamka z vyučovacího předmětu není nikdy průměrem hodnocení z klasifikačního období, vždy přihlíží k závažnosti jednotlivého hodnocení, k celkové aktivitě a dosažení očekávaných výstupů.
- Do hodnocení jsou vyváženě zahrnovány vedle vědomostí, dovedností a postupů, také práce s informacemi, úroveň komunikace a tvořivosti žáka.
- Znamka z předmětu nezahrnuje hodnocení žákova chování.
- Při klasifikaci používá učitel pěti klasifikačních stupňů.
- Hodnotí se vždy jen probrané a procvičené učivo, žáci mají dostatek času k naučení, procvičení a zažití učební látky.
- Čtvrtletní písemné práce jsou žákům s dostatečným předstihem oznámeny, aby měli žáci čas k přípravě a nedochází k jejich kumulaci.
- Klasifikaci doprovází slovní zhodnocení, které oceňuje především zlepšení žakových výkonů i výtvorů, pomůže k odstranění stresu z případného neúspěchu a nabídne možnosti k zlepšení.
- Při hodnocení vychází učitel z celkových zvláštností jednotlivých žáků, stejně tak přihlíží k momentálnímu stavu či případnému zakolísání. Žáci mají právo dělat chyby, chyba je vždy příležitost naučit se lépe. Práce s chybou učí žáky sebekontroly.
- Hodnocení ústního zkoušení je žákům sděleno ihned, vhodnou formulací, hodnocení písemných prací je žákům sděleno nejpozději do týdne.
- Čtvrtletní písemné práce jsou uloženy v archivu školy. Ostatní písemné práce jsou zakládány do žakovského portfolia.
- Při hodnocení žáka se na vysvědčení použije pro zápis číslice.

Základní pravidla pro použití slovního hodnocení

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem i chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání, kterého dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů ŠVP. Přihlíží se i k jeho věku, vzdělávacím a osobnostním předpokladům. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení jeho píle a přístupu ke vzdělání i v souvislostech, které ovlivňují žákův výkon a naznačení dalšího rozvoje. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům a jak je překonávat.

- Hodnocení je pojímáno jako zpětná vazba, která podá žákovi informaci o správnosti postupu, průběhu či výsledku jeho učení. Je proto vždy zcela věcné a srozumitelné, vhodně formulované, zaměřené ke konkrétnímu žákovi a obsahuje především pozitivní vyjádření pro motivaci k další práci.
- Učitel slovně hodnotí osobní pokrok žáka, porovnává jeho aktuální výkon s předcházejícími výsledky, pozitivně hodnotí vynaložené úsilí, snahu a s pochopením poukazuje na jeho mezery a rezervy.
- Ve slovním hodnocení jsou jasně zformulovány informace, které pomohou žákovi najít způsob k dosažení lepších výsledků.

- Zákonní zástupci žáků jsou v průběhu roku seznamováni s úrovní dosažených výsledků svých dětí.

Koordinátor ŠVP: Mgr. Šárka Goldová